

The Project Gutenberg EBook of Tri Noveloj by Nathaniel Hawthorne

This eBook is for the use of anyone anywhere at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at <http://www.gutenberg.org/license>

Title: Tri Noveloj

Author: Nathaniel Hawthorne

Release Date: April 20, 2007 [Ebook #21194]

Language: Esperanto

Character set encoding: UTF-8

START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK TRI NOVELOJ

Tri Noveloj

by Nathaniel Hawthorne

Edition 1, (April 20, 2007)

Unua Eldono: Oktobro 1998

Originaj Anglalingvaj Titoloj:

"DR. HEIDEGGERÄ€S EXPERIMENT"

"THE MINISTERÄ€S BLACK VEIL"

"YOUNG GOODMAN BROWN"

Copyright 1998
Edwin P. Grobe
for the English-to-Esperanto translations

TABLE OF CONTENTS

LA EKSPERIMENTO DE D-RO HEJDEGERO
LA NIGRA VUALO DE LA PASTORO
JUNA BONULO BRAĤ-NO

LA EKSPERIMENTO DE D-RO HEJDEGERO

Foje tiu ege aparta viro, maljuna D-ro Hejdegero, invitis kvar respektindajn geamikojn kunveni Ĉe li en lia studkabineto. Tri el ili estis blankbarbaj Ĉentlemanoj: S-ro Medborno, Kolonelo Kiligruo, kaj S-ro Gaskojno. La kvara estis velkinta Ĉentlemanino nomiĝanta Vidvino Vajkerlio. Ĉiuj estis malgajaj maljunaj estuloj spertintaj diversajn malbonĉancojn kaj kies plej granda malbonĉanco estis devi baldaŭ entombiĝi. S-ro Medborno, en antaŭa, pli vigla aĝo, estis sukcesa komercisto, tamen Ĉion perdis rezulte de malbonsenca spekulado kaj nun vivis ne multe pli bone ol almozulo. Kolonelo Kiligruo malĉaris siajn plej bonajn jarojn kaj siajn sanon kaj monon sin provizante per pekaj plezuroj naskigintaj idaron da doloroj, ekzemple, podagro, kaj diversaj ceteraj turmentoj korpaj kaj animaj. S-ro Gaskojno estis ruinigita politikisto kaj fifamulo; almenaŭ tia li estis Ĉis kiam forpasinta tempo kvazaŭ lin entombigis foran distancon disde la konscio de la aktuala generacio, lin igante senfama anstataŭ fifama. Rilate al Vidvino Vajkerlio, la tradicio raportas ke Ĉi estis ege bela virino en sia juneco. Dum longa lastatempo tamen Ĉi vivis en profunda izolado pro kelkaj skandalaj rakontoj antaŭjuĝigintaj kontraŭ Ĉi la altrangularon de la urbo. Menciinda fakto estas tio ke Ĉiu el tiuj estimataj maljunuloj--S-ro Medborno, Kolonelo Kiligruo kaj S-ro Gaskojno--estis antaŭe amkandidatoj de Vidvino Vajkerlio kiuj pretis tranĉi Ĉianome la gorĉon unu de la alia. Kaj antaŭ ol daŭre rakonti mi nur tion atentigu ke kelkfoje oni juĝis D-ron Hejdegeron kaj liajn kvar gastojn iom preterbonsencaj: kondiĉo ofte okazanta Ĉe maljunuloj kiam ilin maltrankviligas nunaj Ĉenoj aŭ malĉojaj memoraĉoj.

"Miaj karaj longtempaj geamikoj," diris D-ro Hejdegero, indikante pergeste ke ili sidiĉu. Ĉu Mi bezonas vian helpon por unu el tiuj eksperimentetoj per kiuj mi distriĉas Ĉi-tie en mia kabineto."

Se Ĉiuj tiurilataj raportoj veras, la kabineto de D-ro Hejdegero estis ege stranga ejo. Ĉi estis malhela malnovmoda Ĉambro ornamita per araneaĉoj kaj aspergita de antikva polvo. Ĉirkaŭ la muroj staris pluraj kverkaj libroĉrankoj kies malsupraj bretoj plenigis je vicoj da gigantaj foliantoj kaj nigraliteraj kvartoj dum la supran plenigis etaj pergamenkovrilaj dozavoj. Sur la centra libroĉranko staris bronza busto pri Hipokrato

kiun,
la kelkaj aŭtoritatuloj, D-ro Hejdegero kutimis konsulti dum ĝiaj malfacilaj medicinaj kazoj. En la plej malhela angulo de la ĉambro staris alta, mallarĝa, kverka vestoĉranko kies pordo duonapertis kaj en kiu sendube kaŝiĝis skeleto. Inter du el la libroĉrankoj pendis spegulego, elmontrante altan kaj polvan surfacon ene de malbriliĝinta ora kadro. Inter multaj mirindaj rakontoj raportitaj pri tiu spegulo nombriĝis tiu hipotezanta ke interne de ĝia kadrospaco loĝas la spiritoj de ĝiaj mortintaj klientoj de la doktoro kaj ke kiam li enrigardas ĝin tiuj lastaj reciproke fiksrigardas el ĝi lian vizaĝon. La kontraŭan flankon de la ĉambro ornamis tutkorpa portreto pri juna virino vestita en la paliĝinta grandiozeco de silko, sateno kaj brokaĵo kaj kies vizaĝo estis tiel paliĝinta kiel ĝia robo. Antaŭ ĝirkaŭ duonjarcento D-ro Hejdegero estis edziĝinta kun la juna fraŭlino kiu tamen, ekspertinte ioman malsaniĝeton, glutis medikamenton preskribitan far la amanto kaj mortis en la nupta nokto. Restas mencii la plej interesan kuriozaĵon de la kabineto: pezegan folivolumon, binditan en nigra ledon, kun enormaj arĝentaj agrafoj. Neniaj literoj aperis sur la dorso kaj neniu certis pri la titolo de la libro. Tamen ĝia supozis ĝin esti libro pri magio. Foje, kiam ĝi ambristino levis la libron por forbrosi la polvon, la skeleto ekklakis en la ĉranko, piedo de la bildigita fraŭlino eliris la portreton kaj surpaŝis la plankon, kaj pluraj vizaĝaĵoj ekmontriĝis elrigardante la spegulon. Samtempe la latuna kapo de Hipokrato kuntiris la brovojn kaj diris: "Sindetenu!"

Tia estis la kabineto de D-ro Hejdegero. En la somera posttagmezo de nia rakonto, ronda ebonnigra tableto staris en la mezo de la ĉambro, surportante belforman kaj belartan vazon de tajlita vitro. La sunlumo trairis la fenestron, inter la pezaj festonoj de du paliĝintaj damaskaj kurtenoj, kaj transfalis senpere tiun vazon. Rezulte, milda pompo reflektiĝis de ĝi sur la cindrokolorajn vizaĝojn de la kvin maljunaj ĝirkaŭsidantoj. Staris sur la tablo ankaŭ kvar ĉampanglasoj.

"Miaj karaj longatempaj geamikoj," ripetis D-ro Hejdegero, "ĉu mi rajtas peti vian helpon por efektivigi ege interesan eksperimenton?"

Nu, D-ro Hejdegero estis ege stranga maljuna sinjoro kies orginaleco jam estiĝis nukleo de mil fantaziaj rakontoj. Pluraj el tiuj fabeloj, mi hontiĝu tion konfesante, fontas eble el mia propra verdiremo kaj se iuj ajn teksteroj de la nuna rakonto konsternas la kredpovon de la leganto, mi bonvole konsentu fi-nomiĝi "mensogfabrikanto".

Kiam la kvar gastoj de la doktoro lin aŭdis priparoli sian proponitan

eksperimenton, ili atendis nenion pli mirindan ol musomortigon en
aerpompilo aĉ araneaĉukontrolon per mikroskopo aĉ similan
sensencaĉpon per
kiu li konstante kaj kutime ĉenetis siajn geamikojn. Sed sen atendi
respondon D-ro Hejdegero lampaĉe transiris la ĉambron kaj revenis
portante
la saman pezegan, en nigra ledo binditan folion kiu laĉ ĉenerala
onidirado
estis magilibro. Dekroĉinte la arĉentajn agrafojn, li malfermis la
volumon
kaj de inter ties nigraliteraj paĉoj eltiris rozon, aĉ ion kiu
antaĉe
estis rozo, kvankam la verdaj folioj kaj karmezinaj petaloj nun
bruniĉis
kaj la antikva floro ĉajnis preta pulvoriĉi en la doktoraj manoj.

"Tiu-ĉi rozo," diris D-ro Hejdegero, suspirante, "tiu sama velkinta
kaj
dispeciĉinta planto, floris antaĉ kvindek kvin jaroj. Ĉein donacis
al mi
Silvino Vardo, kies portreto pendas jene. Kaj mi intencis ĉin porti
surbruste okaze de nia geedziĉo. Dum kvindek kvin jaroj mi konservis
ĉin
trezore inter la folioj de malnova libro. Nu ĉu eblas viaopinie ke
tiu
duonjarcenta rozo iam refluoru?"

"Sensencaĉpo!" diris Vidvino Vajkerlio, kun malbonhumora kapĉancelo.
"Pli
bone estus demandi ĉu povas iam reflori la faltiĉinta vizaĉo de
maljunulino?"

"Spektadu!" respondis D-ro Hejdegero.

Li malkovris la vazon kaj ĉetis la rozon en la tie enhavatan akvon.
Unue,
la floro ripozis malpeze sur la surfaco de la likvaĉpo, ĉajnante
ensorbi
nenian humidecon. Baldaĉ tamen komencis videbli malkutima ĉanĉiĉo.
La
premropitaj kaj sekigitaj petaloj ekmoviĉetis, alprenis pli helan
karmezinkoloreton, kvazaĉ la floro reanimiĉis el mortĉajna dormado.
La
maldika tigo kaj foliarbranĉetoj verdiĉis. Jen estis la
duonjarcenta rozo,
aspektante tiel freĉe kiel tiam kiam Silvino Vardo unue ĉin donacis
al sia
amanto. Ĉei estis evidente en la komenca etapo de plenfloriĉo ĉar
kelkaj el
ĉiaj delikataj ruĉaj folioj krispiĉis ĉirkaĉ ties malseka
flornodo, ene de
kiu briletis du-tri roseroj.

"Tio estas certe belega trompaĉpo," diris la amikoj de la doktoro,
sed iom
senatente ĉar ili jam spektis pli grandajn miraklojn okaze de
magiistaj
prezentadoj. "Ni petu, kiel ĉi efektiviĉis?"

"Ĉu neniam vi aĉdis pri Juneco-Fonto?" demandis D-ro Hejdegero. "Tiu
kiun
serĉis Ponco De Leono, la Hispana aventuristo, antaĉ du-tri
jarcentoj?"

"Sed ĉu iam Ponco De Leono ĉin malkovris?" demandis Vidvino
Vajkerlio.

"Ne," respondis D-ro Hejdegero, "Ĉar neniam li Ĉin serĉis en la Ĉusta loko. La fama Juneco-Fonto, se mi ne eraras, situas en la suda parto de la Florida duoninsulo, ne malproksime disde Lago-Makako. Superombas Ĉian fontojn pluraj gigantaj magnolioj kiuj, kvankam jarcentaraĉaj, aspektas tiel freŝe kiel violoj pro la kvalitoj de tiu mirinda akvo. Konato mia, prikonsciante mian scivolemon pri tiaj aferoj, sendis al mi tion kion vi vidas en la vazo."

Kolonelo Kiligruo tusetis, kredante nenian vorton de la raporto de la doktoro. "Kaj kiun efikon tiu likvaĉo povas estigi en la homa korpo?"

"Vi juĉu proprapersono, estimata Kolonelo," respondis D-ro Hejdegero. "Kaj vi ĉiuj, respektataj geamikoj miaj, bonvolu vin provizi per tiom da tiu admirinda likvaĉo kiel vi bezonos por reflorigi en vi la junecon. Miaflanke, maljuniĉinte tiel malfacile, mi sentas nepre nenian urĉon rejuniĉi. Kun via permeso tial mi kontentiĉos spektante deflanke la progreson de la eksperimento."

Dum li parolis D-ro Hejdegero plenigis la kvar Ĉampanglasojn je Juneco-Fonto-akvo. Laĉspekte, Ĉi estis impregnita je eferveska gaso Ĉar etaj globetoj supreniris konstante el la glasofundoj kaj eksplodetis ĉesurface en arĉenta ĉprucaĉo. Pro tio ke la likvoro difuzis plaĉan parfumon, la maljunuloj supozis Ĉin enhavi afablajn kaj komfortajn kvalitojn. Kaj kvankam ili tre pridubis ties reunigpovon, ili emis tuj Ĉin trinki. D-ro Hejdegero petis tamen ke ili prokrastu kelkajn momentojn sian partoprenon en la eksperimento.

"Antaŭ ol trinki, respektindaj geamikoj miaj," li diris, "dece estus ke, bazante viajn elektojn sur viaj jam longaj vivospertoj, vi estigu kelkajn Ĉeneralajn regulojn por vin gvidi dum vi trapasos duan fojon la danĉerojn de la juneco. Konsideru kiel peke kaj honte estus, kun viaj apartaj avantaĉoj, ne fariĉi modeloj pri virto kaj saĉeco por ĉiuj junuloj de nia epoko!"

La kvar respektindaj geamikoj de la doktoro respondis nur per mallalta kaj tremanta ridado. Primokinda estis la ideo ke, prikonsciante kiel proksime rimorso postsekvas la paĉojn de eraro, ili povus iam ajn denove devojiĉi.

"Tial, trinku!" diris la doktoro, riverencante. "Mi ĉojas esti tiel bone elektinta la studobjektojn de mia eksperimento."

Per Ĉanceliĉemaj manoj ili levis la glasojn kontraŭlipen. La magian likvoron, se verfakte Ĉi posedis tiajn virtojn kiajn D-ro Hejdegero

atribuis al Ĝi, oni ne povintus disdoni al kvar homoj pli veeme Ĝin bezonantaj. Ili aspektis kvazaŭ ili neniam antaŭe prikonsciis kio estas juneco aŭ plezuro, naskigite male far senileca Naturo kaj estante ekde Ĝiam la grizaj, kadukaj, sensukaj, mizeraj estaĵoj nun sidantaj velkaŭltre Ĝirka la tablo de la doktoro, sen sufiĉe da vivo en siaj animoj aŭ korpoj por iam ajn revigliĜi, eĉ responde al la Ĥanco denove rejuniĜi. Ili eltrinkis la akvon kaj remetis surtablen siajn glasojn.

Efektive okazis preskaŭ tuja pliboniĜo en la aspekto de la kvaropo, ne malsame kiel tio kion estigintus glaso da malavara vino, kune kun subita brilo de Ĥoja sunlumo heliganta samtempe iliajn vizaĜojn. Saniga sufuzo aperis sur iliaj vangoj, anstataŭante la cindran palon ilin dotintan per tiel kadavra aspekto. Ili rigardis unu la alian, supozante ke magia potenco verfakte komencis glatigi la profundajn kaj malĤojajn enskribojn kiujn Patro Tempo jam de tiom longe gravuris sur iliajn brovojn. Vidvino Vajkerlio rearanĜis sian Ĥapon, sin sentante denove preskaŭ virino.

"Havigu al ni pli da tiu mirinda akvo!" ili kriis avide. "Ni estas pli junaj sed ni ankoraŭ tro maljunas. Rapide! Havigu al ni pli!"

"Paciencon, paciencon!" diris D-ro Hejdegero, kiu sidis kontrolante la eksperimenton kun filozofia objektiveco. "Vi pasigis longan tempon maljuniĜante. Certe vi konsentu pasigi almenaŭ duonhoron rejuniĜante. Tamen la akvo estas je via dispono."

Denove li plenigis iliajn glasojn je la junecolikvoro, el kiu sufiĉa kvanto restis ankoraŭ en la vazo por revenigi duonon el la maljunuloj de la urbo al la aĜo de siaj genepoj. Dum la globetoj ankoraŭ briletis surrande, la kvar gastoj de la doktoro ekkaptis siajn glasojn de sur la tablo kaj englutis seninterrompe la enhavaĵon. Ĥu temis pri iluzio? Eĉ dum la likvaĵo malsuprenfluis laŭ iliaj gorĜoj Ĝi Ĥajnis jam esti efektiviginta tutsistemajn ĤanĜojn. Iliaj okuloj klariĜis kaj heliĜis. Iliaj arĤentaj hararoj komencis rekoloriĜi. Ili Ĥirkaŭsidis la tablon, tri mezaĜaj viroj kaj virino apenaŭ trapasinta sian plenforman Ĥeftenmon.

"Mia kara vidvino, vi estas Ĥarma!" ekkriis Kolonelo Kiligruo, kies okuloj fiksrigardis Ĥian vizaĜon dum la tieaj aĜombroj forfuĜis same kiel malhelo el karmezina tagiĜo.

La bela vidvino konsciis, pro jam longa sperto, ke la komplimentoj de Kolonelo Kiligruo ne Ĝiam baziĜas sur sobra vero. Tial Ĝi stariĜis eksalte kaj alkuris la spegulon, ankoraŭ timante renkonti en Ĝi la malbelan vizaĜon de maljunulino. Intertempe la tri sinjoroj konduitis en

maniero
pruvanta ke Juneco-Fonto posedis ebriigajn kvalitojn; escepte,
kompreneble, se ilia spirita gajeco estis nur malpeza kapturĉapo
kaŝita
de la subita forigo de multjara aĉetpremo. La menso de S-ro Gaskojno
preferis laŭtajne pritrakti politikajn temojn: Ĉu pasint-, nun- aŭ
estonttempajn, ne facilis ekscii, Ĉar jam dum kvindek jaroj la samaj
ideoj
kaj frazoj laŭmodis. Foje li klake elparolis plengorĉajn frazojn pri
patriotismo, nacia gloro kaj civitanaj rajtoj. Alifoje li murmuris
danĉeraĉojn, en ruza kaj priduba flustrado, tiel singarde ke eĉ
lia propra
konscienco apenaŭ sukcesis kapti la sekreton. Ceterfoje li parolis
kun
zorge mezuritaj emfazoj kaj en profunde cedema tono, iom kvazaŭ
imperiestra oreldo aŭskultus liajn bonekvilibritajn frazerojn.
Intertempe Kolonelo Kiligruo Ĉantaĉis ĉojan botelkanton, sonigante
sian
glason samritme kun la refreno, dum lia rigardo vagadis en la direkto
al
la plenfigura persono de Vidvino Vajkerlio. Aliflanke de la tablo S-
ro
Medborno okupiĉis pri matematika kalkulado strange intermiksita kun
propono provizi Indonezion per glacio, jungante balenaron al polusaj
glacimontoj.

Rilate al Vidvino Vajkerlio, Ĉi staris Ĉe la spegulo, riverencante
kaj
falsridetante antaŭ sia imago, Ĉin salutante kiel amikinon kiun Ĉi
amis
pli kare ol la tutan mondon. Ĉi alproksimigis la vizaĉon Ĉovpoze
apud la
vitron, dezirante ekscii Ĉu jam de longe memorata falto aŭ
korvopiedaĉo
verfakte malaperis. Ĉi kontrolis Ĉu la neĉaĉo tiel nepre
forfandiĉis el
sia hararo ke Ĉi ekrajtos flankenĉeti la antikvan Ĉapon. Finfine,
forturniĉante viglamove, Ĉi alvenis iom dancpaĉe la tablon.

"Mia kara multaĉa doktoro," Ĉi ekkriis, "bonvolu min provizi per
plua
glasoj!"

"Certege, mia kara sinjorino, certege!" respondis la afabla doktoro.
"Vidu, mi jam replenigis la glasojn."

Jen efektive staris la kvar glasoj, Ĉisrande plenaj je tiu mirinda
akvo,
kies delikata Ĉprucaĉo, dum Ĉi foreferveskis de sur la surfaco,
aspektis
kiel la tremanta briletado de diamantoj. La suno preskaŭ finsubiĉis
pro
kio la Ĉambro pli malheliĉis ol iam. Sed milda lunaspekta grandiozo
brilegis el la vazo kaj alfiksiĉis egalpotence sur la kvar gastojn
kaj la
respektindan figuron de la doktoro. Sur altapogila, komplekse Ĉi
izita,
kverkoligna fotelo tiulasta sidis kun griza digno kiu taĝintus al
tiu
sama Patro Tempo kies potencon neniu krom la nuna Ĉeestantaro iam
kontraŭstaris. Eĉ dum ili trinkegis la trian glasplendon da
Juneco-Fonto-akvo, preskaŭ mirigis ilin la aspekto de lia mistera
vizaĉo.

Tamen en la sekvinta momento Ĉojiga ekfluego da juna vivo trafluis
kuglohaste iliajn vejnojn. Nun ili enestis la feliĉan Ĉeftempon de

juneco.

Aĉo, kun sia mizera sinsekvo da zorgoj, malfeliĉoj kaj malsanoj, memoriĉis nur kiel ĉenega sonĉo el kiu ili ĉoje vekiĉis. La freĝa glaceo de la animo, tiel frue perdis, kaj sen kiu la alternaj scenoj de la mondo estintus nur galerio da paliĉintaj pentraĉoj, denove ĉetis sian sorĉon sur iliajn ĉiujn eblecojn.

"Ni estas junaj! Junaj ni estas!" ili kriadis ĉojege.

Juneco, same kiel maljuneco, forvisis la forte distingajn trajtojn de mezaĉo kaj samaspektigis ilin ĉiujn. Ili estiĉis aro da gajaj junuloj, preskaŭ frenezigitaj per la ĉojega petolemo de siaj malmultaj jaroj. La plej rimarkinda rezulto de ilia gajeco estis ekemo primoki la feblecon kaj kadukecon de kiuj ili estis tiel lastatempe viktimoj. Ili ridis laĉte pri siaj pasintmodaj vestaĉoj: la larĉbaskaj jakoj kaj klaphavaj veĉtoj de la junaj viroj kaj la antikvaj ĉapo kaj robo de la floriĉanta junulino. Unu el ili trairis la plankon lampaĉe kiel podagra avo. Alia metis paron da okulvitroj rajdpoze sur la nazon kaj ĉajnigis studegi la nigraliterajn paĉojn de la magilibro. Tria sidiĉis sur fotelon kaj penadis imiti la respektindan dignon de D-ro Hejdegero. Tiam ĉiuj ekkriis ĉojege kaj ĉirkaŭsaltadis en la ĉambro. Vidvino Vajkerlio--se oni rajtas nomi vidvino tiel freĉaspektan fraĉlinon--alvenis saltetpaĉe la seĉon de la kuracisto, elmontrante kaprican ĉojon sur sia rozkolora vizaĉo.

"Doktoro, kara maljuna animulo," ĉi ekkriis, "stariĉu kaj dancu kun mi!" Tiam la kvar novjunuloj ekridis eĉ pli laĉte, pensante kiel stranga figuro fariĉos la kompatinda maljuna kuracisto, kundanconte.

"Bonvolu min pardoni," respondis la kuracisto mallaĉte. "Mi estas maljuna kaj reĉmata kaj jam finiĉis antaŭ multaj jaroj mia dancpova epoko. Sed iu ajn el tiuj gajaj junaj sinjoroj feliĉiĉos ekrajtonte danci kun tiel bela partnerino."

"Dancu kun mi, Klarino!" ekkriis Kolonelo Kiligruo.

"Ne, ne, estu mi ĉia partnero!" respondis laĉtvoĉe S-ro Gaskojno.

"Ĉi promesis edziniĉi kun mi antaŭ kvindek jaroj!" kontraĉkriegis S-ro Medborno.

Ĉiuj kuniĉis ĉirkaŭ ĉi. Unu kapteprenis avide ĉiajn du manojn. Alia ĉirkaŭbrakis unumane ĉian talion. La tria plonĉigis manon en la glaceaĵn buklojn amasiĉintajn sub la vidvina ĉapo. Ruĉiĉante, anhelante, luktante,

riproĝetante, ridante, dum ĉia varma spirado ventumis laŭvice ĉiun
vizaĝon
ilian, ĉi strebis sin liberigi, tamen restis en ilia triobla ĝirkaĉbrako.
Neniam vidiĉis pli vigla bildo pri junula rivaleco, kun sorĝa
beleco kiel
venkopremio. Tiomalgraĉe, pro stranga vidtrompado, kaĉzita per la
malhelo
de la ĝambro kaj la malnovtempaj vestaĉuoj kiujn ili daĉre
surportis,
raportiĉas ke en la spegulo reflektiĉis la figuroj de tri maljunaj,
grizharaj, velkintaj avoj konkurantaj ridindege por la magra
malbeleco de
ĉrumpinta avino.

Tamen ili estis junaj. Tion pruvis iliaj avidaj pasioj. Ardigite ĉis
freneziĉo per la koketado de la knabino-vidvino kiu nek cedis nek
malcedis
siajn favorojn, la tri rivaloj komencis interĉanĉi minacajn
rigardojn. Sen
liberigi la belan premiulinon, ili atakis feroce la kolon unu de la
alia.
Dum ili batalis tien kaj reen, la tablo renversiĉis kaj la vazo
rompiĉis
en mil pecetojn. La trezorvalora Juneco-Akvo fluis en brila
likvaĉrubando
trans la plankon, malsekigante la flugiletojn de papilio
maljuniĉinta en
la malpliiĉo de somero kaj surteriĉinta tie por morti. La insekto
papiliumis malpeze tra la ĝambro kaj sin komfortigetis sur la
neĉkoloran
kapon de D-ro Hejdegero.

"Bonvolu, bonvolu, sinjoroj! Mi petu, S-rino Vajkerlio!" emfaze diris
la
kuracisto. "Mi devas kontraĉprotesti tiun tumulton."

Ili staris senmove kaj tremetis, ĉajnante sperti la senton ke Griza
Tempo
ilin revokas el ilia sunbrila juneco por ilin rekonduki profundege en
la
malvarman kaj malhelan valon de multaĉo. Ili rigardis D-ron
Hejdegeron kiu
sidis en sia tajlita fotelo, tenante en la mano la duonjarcentan
rozon
kiun li savis de inter la eroj de la rompiĉinta vazo. Responde al
lia
mangesto, la kvar tumultintoj residiĉis, kaj ege bonvole ĉar,
malgraĉ ilia
juneco, iliaj ĉpusaj violentaj penadoj ilin ege lacigis.

"La rozo de mia kompatinda Silvino!" ekkriis D-ro Hejdegero, tenante
la
floron sub la lumo de la sunsubiĉaj nuboj. "Ĉajnas ke ĉi velkas
denove."

Kaj tiel okazis. Eĉ dum la kunvenintoj ĉin spektadis la rozo daĉre
ĉrumpis, ĉis fariĉi tiel seka kaj rompebla kiel tiam kiam la
kuracisto
unue ĉin ĉpetis en la vazon. Ĉein skuante, li forfaligis la kelkajn
akvoglobetojn alkroĉiĉintajn al ties petaloj.

"Mi amas ĉin tiel kare en tia kondiĉo kiel en ties rosa freĉeco,"
li
komentis, premante la velkintan rozon kontraĉ siajn velkintajn
lipojn. Dum

li parolis, la papilio falis tremetante de sur la neĉkolora kapo de la kuracisto Ĉis la planko.

Liaj gastoj tremetis denove. Stranga malvarmo--Ĉu korpa, Ĉu spirita, ili malcertis--invadis ilin Ĉiujn, iom post iom, kvazaŭ rampante. Ili sin rigardis unu la alian kaj fantaziis ke Ĉiu efemera momento forbalaas unu el iliaj junecaj Ĉarmoj, postlasante profundiaĉantan falton tie kie antaŭe estis nenia. Ĉu temis pri iluzio? Ĉu la Ĉanĉoj de ilia tuta vivtempo kunpremiĉis en tiel mallongan tempospacon kaj Ĉu ili nun sidis, denove kvar multaĉuloj, kun sia maljuna amiko, D-ro Hejdegero?

"Ĉu ni tiel baldaŭe denove maljuniĉis?" ili ekkriis morne.

Kaj efektive, tiaĉpo okazis. La Juneco-Akvo disponis virton eĉ pli efemeran ol tiun de vino. Foreferveskis la deliro kiun Ĉi antaŭe estigis. Jes ja, denove ili maljunis! Kun tremetanta impulso elmontranta Ĉian virinecon, la maljunulino kunigis antaŭvizaĉe siajn senkarnajn manojn, dezirante ke la Ĉerko kovrilo fermiĉu super Ĉi se maleblas ke Ĉi ne plu restu bela.

"Jes, geamikoj! Denove vi maljunas," diris D-ro Hejdegero. "Kaj jen! la Juneco-Akvo elĈerpiĉas surgrunde. Tamen mi ne bedaŭras Ĉian forpason. Se la fonto Ĉprucegus antaŭ mia dompordo mem, mi ne kliniĉus por lavi miajn lipojn en Ĉi. Ne, eĉ se ties deliro daŭrus ne momentojn, sed jarojn. Tia estas la leciono kiun vi lernigis al mi!"

Sed la kvar geamikoj de la kuracisto nepre ne lernigis tian lecionon al si. Ili tuj elektis ekspilgrimadi al Florido kaj trinkadi tie--matene, tagmeze kaj nokte--Juneco-Fonto-akvon.

LA NIGRA VUALO DE LA PASTORO

La sakristiano staris sur la antaŭpordo de Milfordo-kunvendo, vigle provtiretante la sonorilaĉnuron. La multaĉuloj de la vilaĉo alvenis kliniĉpoze laŭ la strato. Brilvizaĉaj geknaboj kapriolis Ĉoje apud siaj gepatroj aŭ imitis pli seriozan paĉritmon, prikonsciante la dignon de siaj dimanĉaj vestaĉpoj. Netiĉintaj fraĉloj direktis laŭflankajn rigardojn al la belaj fraĉlinoj, ekopiniantes ke la dimanĉa sunlumo ilin beligas eĉ pli altgrade ol en dumsemajnaj labortagoj. Kiam la homamaso plejparte jam atingis la antaŭpordon, la sakristiano komencis sonigi la sonorilon,

fiksrigardante la pordon de Lia Pastora Moŝto Hupero. La unua ekvido pri la persono de la kleriko estus la signalo ke la sonorilo ĉesu funkcii.

"Sed kion bona Pastoro Hupero portas survizaĉe?" ekkriis mirege la sakristiano.

Ĉiuj aĉdintoj tuj returniĉis kaj ekvidis la personon de S-ro Hupero, alvenantan malrapidpaĉe kaj mediteme en la direkto al la kunvendo. Komunakorde ĉiuj ekstremis, pli mirigite ol se fremda kleriko alvenus anoncanta sian celon senpolvigi la kusenojn de la predikejo de S-ro Hupero.

"Ĉu vi certas ke estas nia pastoro?" demandis al la sakristiano Bonulo Grejo.

"Sed certege estas bona S-ro Hupero," respondis la sakristiano. "Li estis interĉanĉonta predikejojn kun Pastoro Ĉauto de Vestburgo. Tamen hieraŭ Pastoro Ĉauto sendis mesaĉon al li pardonpetantan pri lia devo fari funebran predikon."

Eble ĉajnas malgranda la kaŝzo de tiom da mirego. S-ro Hupero, ĉentlemana viro de ĉirkaŭ tridek jaroj, kvankam ankoraŭ fraŭlo, estis vestita kun deca klerika bonordo, kvazaŭ zorgema edzino amelintus lian kolumon kaj forbrosintus la semajnan polvon de sur lia dimanĉa kompleto. Lia aspekto elmontris ununuran mirindaĉon. Volvite ĉirkaŭ lia frunto kaj pendante antaŭ lia vizaĉo tiel malsupre ke lia spirado ĉin tremigis, nigra vualo kaŉis la trajtojn de S-ro Hupero. Vidite de pli proksime, ĉi ĉajnis konsisti el du krepfaldaĉoj entute kovrantaj lian vizaĉon krom la buĉo kaj la mentono sed verĉajne ne interrompantaj lian vidkampon, nur malheligantaj sendube ĉiujn vivajn kaj senvivajn estaĉojn. Surportante antaŭvizaĉe tiun mornan ombrilon, bona S-ro Hupero daŭre antaŭenpromenis, malrapid- kaj trankvilpaĉe, iom kliniĉante, rigardante la teron, same kiel okazas ĉe abstraktatemaj pensantoj, tamen afable kapsalutante tiujn preĉejanojn siajn ankoraŭ atendantajn sur la antaŭkunvendo ĉituparo. Tiel forte miregis tiuj lastaj tamen ke apenaŭ ili agnoskis la saluton.

"Mi ne sukcesas kredi ke la vizaĉo de bona S-ro Hupero kaŉiĉas malantaŭ tiu krepopeco," diris la sakristiano.

"Ne plaĉas al mi la afero," murmuris maljunulino dum ĉi eniris lampaĉe la kunvendon. "Li sin aliigis, nur kaŉinte la vizaĉon, en hororaĉon."

"Nia pastoro freneziĉis!" ekkriis Bonulo Grejo, lin postsekvante trans la sojlon.

Onidirado pri ia neklarigebla fenomeno jam antaŭiris S-ron Huperon en la kunvendomon kaj estigis grandan moviĝadon inter la preĵoj. Nur malmultaj sukcesis daŭre antaŭenrigardi dum la plejmulto preferis turni la kapon pordodirekten. Multaj ekstariĝis kaj returniĝis duoncirkle. Pluraj knabetoj surgrimpis la seĝojn, tiam regrimis malsupren kun horora bruego. Estiĝis ĝenerala maltrankvilo, susurado de virinroboj kaj subseĝa movado de virpiedoj, multe malakordante kun tiu silenta bonordo devanta akompani la eniron de la pastoro. Sed S-ro Hupero ĉajnis ne rimarki la perturbiĝon de siaj samreligianoj. Li eniris kun preskaŭ sensona paŝo, klinetis la kapon al la ambaŭflankaj sidbenkoj, riverencis preterpasante sian plej aĝan preĵon, grizharan praavon sidantan sur meztraireja fotelo. Strange estis rimarki kiel malrapide tiu respektinda viro konsciis pri malkutimaĵo en la aspekto de sia pastoro. Li ĉajnis ne partopreni plenkonscie la ĝeneralan miregon ĝis kiam S-ro Hupero laŭgrimpis la ĉtuparon kaj sin elmontris en la predikejo vizaŭ--al--vizaŭe, krom pri la nigra vualo, kun sia preĵanaro. Tiun misteran emblemon li neniam fortiris. Ĉi ĉanceliĝis kun lia konstantritma spirado dum li laŭtlegis la psalmon. Ĉi pendigis sian malhelon inter li kaj la sankta paŝo dum li deklamis la elektitajn Bibliajn eltiraĵojn. Dum li preĝis la vualo kuĝis peze sur lia suprenlevita vizaŭo. Ĉu li celis tiun kaŝi antaŭ la timiga Estaĵo kiun li alparolis?

Tiel forta estis la efekto estigita de tiu simpla krepopeco ke pli ol unu malsolidnerva virino devis eliri la kunvenejon. Eblas tamen ke la palvizaĵaj kultanoj estis preskaŭ tiel timiga vidaĵo al la pastoro kiel la nigra vualo al ili.

S-ro Hupero konatiĝis kiel bona, sed ne energia, predikisto. Li entreprenis survoĵigi siajn preĵojn ĉiel-direkten pere de mildaj konvinkaj influoj anstataŭ ilin alpeli tien pere de Sankta-Vortaj tondraĵoj. La prediko kiun li nun deklamis distingiĝis pro la samaj stilaj kaj manieraj trajtoj kiel la kutimaj ekzemploj de lia predikeja oratorado. Tamen estis io, ĉu en la sentemeco de la diskurso mem, ĉu en la imago de la askultantoj, kiu faris ĉin la plej potenca parolado kiun ili iam aŭdis eliri la pastorajn lipojn. Tinkturetis ĉin, iom pli malhele ol kutime, la milda malĉojo de la temperamento de S-ro Hupero. La temo pritraktis sekretan pekadon kaj tiujn malfeliĝajn misterojn kiujn ni kaŝas al niaj plej proksimaj kaj plej karaj kunvivantoj kaj kiujn plaĝas al ni kaŝi al nia propra konscio, eĉ forgesante ke la ĉioscianto scipovas ilin malkovri.

Li kvazaŭ spirprovizis siajn vortojn per subtila potenco. Ĉiu aŭskultanto, la plej senkulpa knabino, la plej malmolkora viro, opiniis ke la predikanto alvenis ilin ĉetelpaĉe, malantaŭ sia terura vualo, kaj malkovris ilian hamstritan provizon da korpa aŭ mensa pekado. Multaj etendis surbruste siajn interfalditajn manojn. La dirado de S-ro Hupero ampleksis nenion teruran. Almenaŭ, enestis ĉiun nenia perforto. Tamen, reage al ĉiu vibroso de lia malĉojo voĉo, la aŭskultantoj ekstremitis. Ilia miron akompanis senpeta patoso. Tiel forte la aŭskultantoj sentis malkutiman econ ekaktiviĉi en sia pastoro ke ili sopiris al ventospireto povonta flankenblovi la vualon, preskaŭ kredante ke ĉi-malantaĉe malkovriĉos nekonata vizaĉo, kvankam formo, gesto kaj voĉo apartenas al S-ro Hupero.

Je la fino de la Di-servo la preĉejoj eliris haste kaj kun maldeca senordo, avide dezirante transsciigi sian ĉis tiam briditan miron, sentante malpeziĉi siajn spiritojn en la tuja momento post kiam ili ne plu vidis la nigran vualon. Iuj kuniĉis en malgrandaj cirkloj, sin premante unu kontraŭ la alian, samtempe ke kunkapiĉe iliaj buĉoj vigle flustradis. Aliaj hejmeniris solapersone, envolvite en silenta meditado. Ceteraj parolis laĉte, profanante la Sabatan tagon per pompa ridado. Kelkaj ĉancelis siajn saĉemajn kapojn, sugestante apartan scipovon penetri la misteron. Unu-du el ili asertis ke nepre ne temas pri mistero sed pri la okuloj de S-ro Hupero, bezonantaj ĉirmilon pro malbona vidkapablo okazigita per la uzado de noktomeza lampo. Post iom da tempo elvenis ankaŭ bona S-ro Hupero, malantaŭ sia preĉejanaro. Turnante sian vualitan vizaĉon de unu grupo al alia, li elmontris taĉgan respekton al la grizharuloj, salutis la mezaĉulojn kun bonkora digno kiel amiko kaj spirita gvidanto, agnoskis la junulojn kun miksaĉpo da aŭtoritato kaj amo, kuĉigis la manojn sur la kapojn de la infanoj por ilin beni. Tiel li kutimis agi ĉiam en la Sabata tago. Strangaj kaj konsternitaj rigardoj rekompencis lian ĉentilecon. Neniu, kontraĉe al pasintokaze, deziris sin honorigi kunpromenante ĉeflanke de la pastoro. Maljuna bienulo Saĉndero, sendube pro hazarda memorpaneo, forgesis inviti S-ron Huperon al sia tablo kie antaĉe la estimata kleriko kutimis beni la manĉon preskaŭ ĉiun dimanĉon ekde sia postenigo ĉe la preĉejo. Li revenis tial al la pastordomo kie, malfermante la pordon, li turnis la kapon en la direkto al la preĉejoj, kiuj ĉiuj lin fiksrigardis. Malĉojo rideto briletis malklare de malantaŭ la vualo, flagretis ĉirkaŭ lia buĉo, glimetis dum li malaperis.

"Kiel strange," diris virino, "ke simpla nigra vualo, samspeca kiel virina

Ĉapelvualo, povus sur la vizaĝo de S-ro Hupero fariĝi tia teruraĉo!"

"Io certe malbonfartas en la menso de S-ro Hupero," asertis Ĥia edzo, la vilaĉa kuracisto. Sed la plej stranga trajto de la afero estas la efekto kiun estigas tiu kaprico eĉ Ĥe seriozmensulo kiel mi. La nigra vualo, kvankam Ĥi kovras nur la pastoran vizaĝon, trudas sian influon al lia tuta persono kaj fantomaspektigas lin de kapo al piedo. Ĉu vi ne spertas la saman senton?"

"Verfakte, jes!" respondis la virino. "Kaj mi ja ne konsentus soliĝi kun li interĉanĝe de la tuta mondo. Mi scivolas Ĉu li ne timas soliĝi kun si mem?"

"Viroj foje tielas," diris Ĥia edzo.

La posttagmeza Di-servo okazis en similaj cirkonstancoj. Je ties fino sonorilo anoncis la funebran ceremonion de juna virino. La parencoj kaj amikoj jam kuniĝis en la domo kaj la malpli intimaj konatoj staris disloke antaŭ la pordo, priparolante la bonajn kvalitojn de la mortinto, kiam interrompis ilian paroladon la apero de S-ro Hupero, daŭre kovrata de sia nigra vualo, kiu tamen estis nun konvena emblemo. La kleriko enpaŝis la Ĥambron kie elmontriĝis la kadavro kaj antaŭenkliniĝis super la Ĥerko, dironte lastan adiaŭon al sia forpasinta preĝejano. Dum li kliniĝis, la vualo pendis vertikallinie ekde lia frunto, rezulte de kio, se Ĥiaj palpebroj ne jam Ĥiameterne fermiĝis, eble la morta fraŭlino povintus vidi lian vizaĝon. Ĉu S-ro Hupero antaŭtimis Ĥian rigardon kaj pro tio ekretenis hastamane la nigran vualon? Preĝejanino spektinta la intervjuon inter mortinto kaj vivanto ne hezitis aserti ke, en la momento kiam la klerikaj trajtoj malkovriĝis, la kadavro iom tremetis, susurigante la mortotukon kaj muslinan Ĥapon, kvankam la vizaĝo konservis la trankvilon de la morto. Superĉtita maljunulino estis la sola persono vidinta tiun fenomenon. Post la Ĥerkovizito S-ro Hupero enpaŝis la Ĥambron de la lamentantoj, kaj de tie aliris la Ĥtuparsupron por tie eldiri la funebran preĝon. Tenervorta kaj korafekcia preĝo Ĥi estis, plena je malĉojo, tamen tiel saturite de Ĥielaj esperoj ke muziko de paradiza harpo, tanĉita far fingroj de mortintoj, Ĥajnis aĉdiĉeti inter la plej malfeliĉaj eldirtonoj de la pastoro. La aĉskultantaro tremis, kvankam ili komprenis lin nur malklare kiam li preĝis ke ili kaj li mem kaj la tuta homaro estu pretaj, same kiel li certis ke la mortinta junulino jam pretis, por tiu

timiga
horo iun tagon forkaptonta la vualon de antaŭ iliaj vizaĝoj. La
ĉerkoportantoj eliris pezpaŝe kaj la lamentantoj postsekvis,
malĉojigante
la tutan straton, mezvoje inter la antaŭenirinta mortinto kaj S-ro
Hupero,
postveninta kun lia nigra vualo.

"Kial vi malantaŭenrigardas?" diris promenanto al sia kunpromenanto.

"Mi fantaziis," Ŝi respondis, "ke la pastoro kaj la animo de la
fraŭlino
kuniras man-en-mane."

"Ankaŭ mi, kaj en la sama momento," diris la alia.

Tiun nokton la plej belaspekta homparo de vilaĝo Milfordo estis
geedziĝonta. Kvankam taksite kiel melankoliulo, S-ro Hupero estigis
por
tiaj okazoj serenan feliĉon ofte instigantan simpatian rideton ĉe
la
kunfestantoj kiuj malaprobintus pli viglan ĉojegon liaflankan. Nenia
kvalito de lia karaktero pli alte amigis lin ol tiu. La gastaro
atendis
malpacience lian alvenon, esperante ke nun jam disipiĝis la stranga
miro
amasigita ĉirkaŭ li dum la tago. Ne rezultis tiaĉo tamen. Kiam S-ro
Hupero
alvenis la unua vidaĉo kiun ilia rigardo surfalis estis la sama,
horora,
nigra vualo jam antaŭe des pli malĉojiginta la funebran ceremonion
kaj nun
aĝuranta por la geedziĝo nur malbonfarton. Tia estis ŝia tuja
efekto sur
la gastojn ke ŝajnis malheligi la lumon de la kandeloj nubo
elruliĝinta
krepuskamaniere de malantaŭ la nigra krepo. La geedziĝparo
ekstariĝis
antaŭ la pastoro. Sed la malvarmaj fingroj de la novedzino tremetis
en la
tremanta mano de la novedzo. Pro ŝia mortaspekta palo la gastoj
ĉirkaŭflustre hipotezis ke eliris sian tombon por edziniĝi la fraŭ-
lino
entombigita antaŭ kelkaj horoj. Se iam alia geedziĝrito tiel mornis,
estis
devige tiu fama ceremonio kies festosonorilo ŝanĝiĝis en
mortoanoncilon.
Post finevoluigi la ceremonion, S-ro Hupero lipenlevis glason da vino
kaj
voĉe deziris feliĉon al la novgeedzoj kun sinsekvo da milde amuzaj
eldiraĉoj devontaj heligi la mienojn de la gastoj, kvazaŭ per gajeta
fajreja lumeto. En tiu momento, ekvidinte sian figuron en la spegulo,
la
pastoro sentis en sia spirito la saman hororon per kiu la nigra vualo
jam
superverĝis ĉiujn aliajn gastojn. Lia korpo tremetaĉis, liaj lipoj
blankiĝis, li terendisverĝis la ankoraŭ ne gustumitan vinon kaj
forkuris
en la malhelon. Ankaŭ Tero surportis propran Nigran Vualon.

La sekvintan tagon la tuta vilaĝo Milfordo priparolis preskaŭ nenion
krom
la nigra vualo de Pastoro Hupero. Tio, kaj la mistero kaŭzata
malantaŭ ŝi,
disponigis diskutadtemon al konatoj renkontiĝantaj sur la strato kaj
al

dommastrinoj interklaŝantaj tra siaj malfermitaj fenestroj. Ĉi
estis la
unua novaĵo kiun la drinkejestro anoncis al siaj klientoj. La
geknaboj
pribabiladis ĉin survoje al la lernejo. Iu imitema impertinentuleto
kovris
la vizaĝon per malnova nigra naztuko kaj tiel timigis siajn
kunludantojn
ke li timigis ankaŭ sin ĉis preskaŭa freneziĝo fontinta el lia
ĉercemeco.

Mirinde estis ke el ĉiuj klaŝemuloj kaj malrespektemuloj de la
paroĥo
neniu kuraĝis starigi al S-ro Hupero la simplan demandon, kial li
tiel
agas? Antaŭe, kiam ajn estiĝis inter la preĝejoj la plej eta
okazo
starigi tiajn demandojn, neniam konsilantoj mankis kaj neniam li
malkonsentis kondukti laŭ iliaj juĝoj. Se iam li eraretis, tio okazis
pro
tiel doloriga grado da malmemfido ke eĉ la plej mildavorta malaprobo
lin
igis konsideri la koncernan sengravaĵon kiel krimon. Tamen, kvankam
bone
konante tiun komplezan debilecon, nenia aparta paroĥano elektis
pritrakti
la nigran vualon kiel temon por amika protestado. Estis sento de
timego,
nek malkaŝe agnoskita nek zorge kaŝita, kiu instigis ĉiun
respondeci
ĉiun alian ĉis tiam kiam finfine necesis sendi al S-ro Hupero
preĝejan
delegacion devigitan pridiskuti la misteron kun li antaŭ ol ĉi
ekskandaliĝu. Neniam ambasadararo tiel malbone plenumis siajn
devojn. La
pastoro ilin akceptis kun amika ĉentileco, sed silentiĝis post kiam
ili
sidiĝis, lasante entute al siaj vizitantoj la ĉarĝon anonci sian
gravan
celon. La temo, ni rajtas supozi, sufiĉe evidentis. Jen estis la
nigra
vualo ĉirkaŭiranta la frunton de S-ro Hupero kaj kaŝanta ĉiun
vizaĝtraĵon
super lia trankvila buĝo sur kiu fojfoje ili sukcesis percepti la
brileton
de malĝoja rideto. Tamen la krepopeco, laŭ ilia imago, ĉajnis
antaŭpendi
lian koron, simbolo pri timiga sekreto inter li kaj ili. Se la vualo
flankenĉetiĝus, eble ili ĉin priparolus libere, sed ne antaŭ tio.
Tial ili
sidis dum longa tempo, sen paroli, konfuzite, kaj forturniĝante
maltrankvile el la perceptokampo de S-ro Hupero, kies okuloj ĉajnis,
laŭ
ilia supozo, fiksiĝi sur ili kun nevidebla rigardo. Finfine la
deputitoj
revenis embarasite ĉe siaj elektintoj, juĝante la aferon tro grava
por ke
ĉin pritraktu reprezentantaro malpli altranga ol ĉiupreĝeja
konsilio, aŭ
eĉ eble, laĉezone, ĉenerala sinodo.

Estis en la vilaĝo tamen unu persono kiun ne trafis la miro trudita
al
ĉiuj aliaj far la nigra vualo. Kiam la deputitoj revenis sen klarigo
aŭ eĉ
sen esti kuraĝinta peti klarigon, ĉi, kun la trankvila energio de

sia karaktero, decidiĝis forpeli la strangan nubon ĉajnantan amasiĝi ĉirkaŭ S-ro Hupero en ĉiu momento pli malhele ol antaŭe. Kiel lia promesita edzino ĉi rajtis ekscii kion kaŝas la nigra vualo. Okaze de la unua vizito de la pastoro tial ĉi malfermis la temon kun senpera simpleco kiu plifaciligis la taskon kaj por li kaj por ĉi. Post kiam li sidiĝis, ĉi fiksis sian rigardon konstante sur la vualon sed neniel perceptis en ĉi la timigan malĉojon tiom miregigintan la preĉejanaron. Ĉe estis ordinara duobla krepfaldaĵo pendanta ekde lia frunto ĉis la buĉo kaj iom moviĝanta laŭ lia spiradritmo.

"Ne," ĉi diris plenvoĉe kaj ridetante, "enestas tiun krepopecon nenio terura, krom tio ke ĉi kaŝas vizaĝon kiun ĉiam plaĉas al mi rigardi. Venu, bonsinjoro, permesu ke la suno ekbrilu de malantaŭ la nubo. Unue, formetu vian nigran vualon. Tiam diru al mi kial vi ĉin surmetis."

La rideto de S-ro Hupero briletis malklare.

"Alvenos la horo," li diris, "kiam ĉiuj ni forĉetos niajn vualojn. Bonvolu ne malaprobu, tre kara amikino, ke ĉis tiam mi daŭre surportu tiun-ĉi krepopecon."

"Ankaŭ viaj vortoj konsistigas misteron" respondis la juna fraŭlino. "Almenaŭ formetu la vualon de antaŭ ili."

"Elizabeto, tion mi faros," li diris, "ĉis la limo rajtigita de mia ĉpuro. Eksciu, tial, ke ĉi-tiu vualo estas signo kaj simbolo, kaj estas mia devo ĉin surporti ĉiam, kaj en helo kaj en malhelo, kaj en soleco kaj antaŭ la rigardo de homamasoj, kaj kun fremduloj kaj kun konataj geamikoj. Nenia vivanta okulo vidos ĉin fortiriĝi. Necesas ke tiu-ĉi morna ĉirmilo apartigu min disde la mondo. Eĉ vi, Elizabeto, neniam rajtos eniri malantaŭ ĉi."

"Kiu malfeliĉiga aflikto surfalis vin," ĉi petis serioze, "por ke vi tial ĉis ĉiam malheligu viajn okulojn?"

"Se ĉi estas simbolo pri lamentado," respondis S-ro Hupero, "mi havas, sendube same kiel la plejmulto el homoj, malĉojojn sufiĉe malhelajn por rajtigi ke nigra vualo reprezentu ilin."

"Sed kio okazos se la mondo ne konsentos kredi ke viaj malĉojoj devenas el senkulpa fonto?" insistis Elizabeto. "Kvankam vi estas amata kaj respektata, povus estiĝi oniflustraĵoj proponantaj ke vi kaŝas vian vizaĝon pro konscio pri sekreta pekado. Honore al via sankta posteno,

forigu tian skandalaĉon!"

Siaj vangoj ruĝiĝis dum ŝi aludis la naturon de la onidiraĵoj jam ĝirkaĵirantaj en la vilaĵo. Sed la mildeco de S-ro Hupero ne lin forlasis.

Li eĝ ridetis denove ŝi estis tiu sama malfeliĝa rideto havanta ĝiam la aspekton de malklara lumbrileto elvenanta la malantaŭvualan malhelon.

"Se mi kaŝas la vizaĝon pro malĝojo, estas sufiĝa kaŝo," li respondis simplamaniere. "Kaj se mi ĝin kaŝas pro sekreta peko, kiu homo ne povus agi same?"

Kaj per tiu milda sed nesuperebla obstino li rezistis al ĝiuj petegoj ĝiaj. Longan tempon Elizabeto sidis senparole. Dum kelkaj momentoj ŝi ĝajnis perdiĝi en meditado, konsiderante verĝajne kiujn novajn rimedojn necesas utiligi por eltiri sian fianĝon el tiel malhela fantazio kiu, se ŝi ne havis alian signifon, estis eble simptomo pri mensa malsano. Kvankam ŝi disponis pri pli stabila karaktero ol li, larmoj malsuprenruliĝis laŭ ĝiaj vangoj. Sed subite, preskaŭ tujege, nova sento anstataŝis ĝian malĝojon. Dum ĝiaj okuloj fiksrigardis senpercepte la nigran vualon, eke, kiel krepusko pleniginta sen antaŭanonco la aeron, ĝiaj teruroj ĝirkaĝalis ĝin. Ĝi stariĝis kaj sin postenigis, tremante, antaŭ li.

"Kaj tial ĝu finfine vi sentas tion?" li diris funebre.

Ĝi respondis nenion sed kovris la okulojn permane kaj forturniĝis por eliri la ĝambron. Li antaŭenhastis kaj mankaptis ĝian brakon.

"Pacienciĝu pri mi, Elizabeto!" li ekkriis arde. "Ne forlasu min, kvankam laĝecese ĝi-tiu vualo nin apartigu tie-ĝi surtere. Estu mia kaj de nun antaŭen estos nenia vualo sur mia vizaĝo, nenia malhelo inter niaj animoj! Ĝi estas nur dumviva, ne dumeterneca vualo! Ho! vi neniel scias kiel soleca mi estas, kaj kiel timema, estante sola malantaŭ mia nigra vualo. Ne forlasu min por ĝiam en ĝi-tiu mizera malhelo!"

"Levu nur unu fojon la vualon kaj enrigardu mian vizaĝon," diris ŝi.

"Neniam! Tio ne povas okazi!" respondis S-ro Hupero.

"Tial adiaŭ!" diris Elizabeto.

Ĝi eligis sian brakon de sub lia alprenado kaj malrapide foriris, paŭzante ĝe la pordo por estigi ununuran, longan, tremantan rigardon ĝajnantan preskaŭ penetri la misteron de la nigra vualo. Sed, malgraŭ sia malĝojo, S-ro Hupero ridetis, pensante ke, eĝ se la hororoj tiel ombre reflektataj

de la vualo ne povis ne kontraŝtarigi en profunda malhelo du el la plej karemaj geamantoj, apartigis lin disde nepra feliĝo nur materiala emblemo.

Ekde tiu momento neniu entreprenis forigi la nigran vualon de S-ro Hupero nek ekscii, per senpera peto, la sekreton laŝsupoze kaŝatan de Ĝi. Homoj pretendantaj superi popolajn antaŝjuŝojn Ĝin konsideris kiel nur unu el tiuj malkomunaj emoj ofte miksiĝintaj inter la seriozaj agoj de viroj alie bonsencaj kaj ilin tinkturetintaj Ĝiujn per sia aparta speco de frenezio. La popolamaso tamen juĝis S-ron Huperon preterripa Ĝenanto. Li ne sukcesis promenadi laŝstrate kun iu ajn mensa trankvilo tiom li konsciis ke afablaj kaj timidaj homoj flankenturniĝos por lin eviti dum alihumoraĵ homoj sin devigos sin Ĝpeti obstaklocele sur lian vojon. La malafableco de tiuj lastaj necesigis ke li rezignu pri sia kutima krepuskohora piedirado al la tombejo, Ĝar kiam li sin apogis penseme sur la enirpordegon, Ĝiam de malantaŝ la tomboĝtonoj vizaĝoj spione rigardetis lian nigran vualon. Ĝirkaĝiris onidiraĝa fablaĝpo laŝ kiu alpelis lin tien la fiksrigardoj de la mortintoj. Malĝojigis lin Ĝisfunde de lia bonvola koro observi kiel la infanoj forfuĝis antaŝ lia alveno, interrompante siajn plej gajajn ludojn eĝ kiam lia melankolia figuro ekvidiĝis ankoraŝ fordistance. Ilia instinkta timego sentigis al li pli forte ol iu ajn alia kialo tion ke prelernatura hororo intertekŝis kun la fadenoj de la nigra krepo. Verdire, laŝ Ĝenerala publika raportado, lia propra antipatio pri la vualo estis tiel granda ke li neniam volonte pasis antaŝ spegulo nek kliniĝis por trinki el trankvilsurfaca fonto por ke en ties paca sino li ne ektimigu. Tia konduto kredindigis la flustradiraĝojn laŝ kiuj la konscienco de S-ro Hupero lin torturas pro iu granda krimo tro horora por ke li entute kaŝu Ĝin aŝ Ĝin aludu alie ol malklare. Tial, de malantaŝ la nigra vualo, nubo ruliĝis en la helan sunbrilon, dubasencaĝo pri peko aŝ malĝojo kiu Ĝirkaĝvolvis la kompatindan pastoron kaj malhelpis ke amo aŝ kompato iam lin atingu. Oni diris ke fantomo kaj demono kunagis kun li tie. Kun internaj tremegoj kaj eksteraj teruroj li piediradis seninterrompe en Ĝia ombro, palpserĝante malhele en sia animo aŝ spektante ekster si tra tiu perilo kiu malĝojigis la tutan mondon. Eĝ la senleĝa vento, laŝ onikredado, respektis lian timigan sekreton kaj neniam flankenblovetis la vualon. Tamen bonhomo S-ro Hupero daŝre ridetis malfeliĝe al la palaj vizaĝoj de la mondeca homamaso dum li preterpasis.

Inter Ĝiuj siaj malbonaj influoj, la nigra vualo estigis tiun solan

bonan

rezulton: Ĉi faris el ties portanto ege efika pastoro. Pere de sia mistera

emblemo--Ĉar ne estis alia Ĉajna kaŝo--li fariĉis ege potenca viro super

animoj angorantaj pro peko. Liaj konvertitoj Ĉiam lin estimis kun aparta

timego sia, afirmante, kvankam nur figure, ke, antaŭ ol li kondukis ilin

al Ĉiela lumo ili eniris Ĉe li malantaŭ la nigra vualo. Efektive, Ĉia

malhelo scipovigis lin kompati Ĉiujn senlumajn tendencojn. Morantaj pekintoj alvokis laŭvoĉe S-ron Huperon kaj malkonsentis finspiradi Ĉis

kiam li alvenis, malgraŭ tio ke kiam li antaŭenkliniĉis por flustri konsolaĵojn, ili ekstrepegis pro la vualita vizaĝo tiel intime alproksimiĉinta ilian. Tiaj estis la teruroj de la nigra vualo eĉ kiam la

morto nudigis lian vizaĝon. Havante nur la malutilan celon rigardi lian

figuron, Ĉar estis malpermesite ekvidi lian vizaĝon, fremduloj vojaĉis

longajn distancojn por partopreni en la Di-servoj de la preĉejo. Sed multaj ne sukcesis forlasi la kunvendon sen antaŭe ekstregegi! Foje, dum

la estrado de Guberniestro Belĉero, la instancoj invitis S-ron Huperon

deklami la elektopredikon. Kovrite de sia nigra vualo, li staris antaŭ la

Ĉefadministristo, la konsilio, kaj la reprezentantoj kaj estigis tiel

profundan efekton ke poste la leĉproponoj de tiu jaro karakterizis la

tuta malĉojo kaj la plena pieco de nia plej frua prapatra rego.

Tiunmaniere S-ro Hupero pasigis longan vivon; senriproĉa pri siaj eksteraj

agoj, tamen envolvita en mornaj suspektoj; afabla kaj amema, tamen ne amata kaj iom timata; homo staranta aparte disde aliaj homoj, evitata kiam

tiu estas bonsanaj kaj feliĉaj, sed Ĉiam alvokata por tiujn helpi en

horoj de morta angoro. Dum la jaroj daŭre forpasis, fatigante siajn neĉojn

sur lian zibelkoloran vualon, li akiris kromnomon inter Ĉiuj Nov-Angliaj

preĉejoj kiuj komunakorde lin nomumis Patro Hupero. Preskaŭ Ĉiuj komencepokaj preĉejanoj liaj, estante jam mezaĉaj kiam li alvenis, nun

delonge forpasis, forbalaite okaze de funebraj ceremonioj siaj. Unuan preĉejanaron li havis en la preĉejo, duan pli homabundan en la preĉeja

tombejo. Kaj nun, laborinte tiel malfruhore en la vesperon de sia vivo,

kaj plenuminte sian laboron tiel altkvalite, bona Patro Hupero nun ekrajtis mallaciĉi.

Pluraj homoj videblis en la ombrita kandellumo de la mortoĉambro de la

maljuna kleriko. Samsangajn parencojn li ne havis. Tamen Ĉeestis la eventon la dece serioza, kvankam senemocia, kuracisto, dezirante nur mildigi la lastajn dolorojn de la paciento kiun li ne scipovis savi. Ankaŭ

spektadis la scenon la diakonoj kaj ceteraj eminente piaj anoj de la preĉejo. Aldone videblis Lia Pastora Sinjora Moŝto Klarko, de Okcident-Vilaĉo, juna kaj fervora religiulo haste alrajdinte tien

por
preĝi apud la lito de la moranta predikisto. Partoprenis en la afero
ankaŭ
la flegistino, nenia komerce dungita servanto pri morto, sed virino
kies
trankvila kareco jam de longe daŭris en sekreteco, en soleco, meze de
la
malvarmo de multaĉo, kaj ne pereus eĉ en la mortohoro. Kiu ajn
alia?
Elizabeto! Kaj tie kuŝis sur la mortokuseno la jararblanka kapo de
bona
Patro Hupero, kun la nigra vualo ankoraŭ volvita ĉirkaŭ lia frunto
kaj
etendiĝanta malsupren sur lia vizaĉo, kie ĝin movetis ĝiu laŭvice
pli
malfacila anhelado de lia febla spirado. Dum lia tuta vivo tiu
krepopeco
pendis inter li kaj la mondo. Ĉi lin apartigis disde feliĝa
frateco kaj
virina amo kaj lin retenis en tiu plej malĉojo el ĝiuj
malliberejoj, lia
propra koro. Kaj ankoraŭ ĝi kuŝis sur lia vizaĉo, kvazaŭ por
pliprofundigi
la malhelon de lia senluma ĉambro kaj lin ombradi kontraŭ la
sunbrilo de
eterneco.

Ekde iom de tempo lia menso konfuziĝis, ĉvebante dubeme inter
pasinteco
kaj nuntempo kaj, intervale, antaŭenpaŝetante, kvazaŭ anticipe, en
la
malklarecon de la venonta mondo. Okazis febraj krizoj lin ĉetantaj
de
flanko al flanko kaj eroziantaj la malmulton da forto restanta al li.
Sed
en siaj plej konvulsiaj baraktoj, kaj en la plej fantaziaj kapricoj
de sia
intelekto, kiam nenia alia pensado konservis sian sobran influon, li
daŭre
kaj ege priatentis la nigran vualon por ke ĝi ne flankenglitu. Eĉ
se lia
mistifikita animo povintus forgesi, apud lia kuseno sidis fidela
virino
kiu konsentintus rekovri, kun fortunita rigardo, tiun multaĉan
vizaĉon
lastan fojon viditan de ĝi en la beleco de plenvireco. Finfine la
mortofrapita maljunulo kuŝis trankvile en la torporo de mensa kaj
korpa
ellaciĝo, kun neperceptebla pulsobatado kaj spirado kiu ade
malfortiĝis
escepte kiam longa, profunda kaj malkonstanta enspiro ĉajnis antaŭ-
anonci
la forflugon de lia spirito.

La pastoro de Okcident-Vilaĉo alproksimiĝis la litrandon.

"Estimata Patro Hupero," li diris, "alvenas la momento de via
ekliberiĝo.
Ĝu vi pretas por la formeto de la vualo kiu apartigas tempon disde
eterneco?"

Patro Hupero respondis unue nur per febla kapmoviĝo. Tiam, eble
timante ke
oni malcertu pri lia voldiraĵo, li penadis paroli.

"Jes ja," li diris en malfortaj akcentoj, "mia laca animo atendas

pacience
ke tiu vualo estu forlevita."

"Kaj Ĉu decas," reparolis Pastoro Klarko, "ke viro tiel preĝema, tiel senkulpe ekzempla, sanktaga kaj sanktapensa laŭ la juĝkapablo de ordinaraĵoj, Ĉu decas ke preĝeja patro postlasu sur sia memoro ombron ĉajnantan nigrigi tiel puran vivon? Mi petegas, kara estimata frato mia, ne permesu okazi tion. Bonvolu lasi vian triumfan aspekton ĉojigi nin dum vi iras al via rekompenco. Antaŭ ol suprenleviĝu la eterneco-vualo, lasu min flankenĉeti de sur via vizaĝo tiun nigran surteran vualon!"

Kaj tiel parolinte, Pastoro Sinjoro Klarko antaŭenkliniĝis por malkaŝi la misteron de tiom da jaroj. Tamen, aplikante subitan energion mirigantan ĉiujn spektantojn, Patro Hupero eligis la manojn fulmrapide de sub la littukoj kaj premis ilin forte sur la nigran vualon, pretega lukti se la pastoro de Okcidenta-Vilaĝo bonvolus kontraŭstari moranton.

"Neniam!" ekkriis la vualita kleriko. "Surtere, neniam!"

"Malhela maljunulo," responde ekkriis la timigita pastoro, "Ĉarĉite per kiu horora peko via animo nun supreniras al sia finjuĝo?"

La spirado de Patro Hupero ekpulsegis. Ĉei klakadegis en lia gorĝo. Per titana klopodo tamen, antaŭenĉovante la manojn grandageste, li kaptoprenis la vivon, retenis ĉin ĉis povi paroli. Li eĉ eksidiĝis rektaspine sur la lito kaj tie restis en la ĉirkaŭantaj brakoj de la morto, dum la nigra vualo malsuprenpendis, terura en tiu lasta momento, meze de la kunigitaj hororoj de lia kompleta vivotempo. Tamen la febla, malĉoja rideto, jam antaŭe tiel ofte vidite tie, ĉajnis nun ekbrileti el sia malklareco kaj lanti sur la lipoj de Patro Hupero.

"Kial vi tremas nur antaŭ mi?" li ekkriis, turnante la vualitan vizaĝon laŭ la cirklo da palvizaĉaj spektantoj. "Tremu ankaŭ unu antaŭ la alia! Ĉu viroj evitis min kaj virinoj min malkompatis kaj infanoj kriegis kaj forfuĝis nur pro mia nigra vualo? Kio, se ne la mistero kiun ĉi malklare simbolas, tiel hororigis tiun krepopecon? Kiam la amiko malkovros sian plej internan koron al sia amiko; la amanto al sia plej kara amantino; kiam la homaro ne vane forkaŝros antaŭ la rigardo de sia Kreinto, abomeninde hamstriante la sekreton de sia peko; tiam taksu min monstro pro la simbolo sub kiu mi vivis kaj mortas. Mi ĉirkaŭrigardas kaj jen! sur ĉiu vizaĝo estas Nigra Vualo!"

Dum liaj aŝkultantoj forkaŝris unu disde la alia pro reciproka timego,
Patro Hupero falis malantaŝen sur sian kusenon, vualita kadavro sur kies
lipoj lantis febla rideto. Ili kuŝigis lin, ankoraŝ vualitan, en
lian
ŝerkon kaj lin alportis, vualitan kadavron, al la tombejo. Jam de multaj
jaroj herbo kreskas kaj velkas sur tiu tombo. Musko superkreskas la
tomboŝtonon, la vizaŝo de S-ro Hupero jam de longa tempo estas
polvo. Sed
daŝre hororigas la pensado ke ŝi polviŝis sub la Nigra Vualo.

JUNA BONULO BRAŝNO

Juna Bonulo Braŝno eldomiŝis en la straton de vilaŝo Salemo ŝirkaŝ la
krepuska horo. Tamen li paŝzis, post transiri la sojlon, kaj turnis
la
kapon malantaŝen por interŝanŝi ŝisrevidan kison kun sia juna
edzino. Kaj
Fidulino, kiel tiulasta taŝge nomiŝis, eligis sian belan kapon en la
straton, lasante la venton ludi en la rozkoloraj rubandoj de ŝia ŝapo dum
ŝi alvokis Bonulon Braŝnon.

"Karega karulo," ŝi flustris, mallaŝte kaj iom malŝoje, kiam ŝiaj
lipoj
alproksimiŝis lian orelon, "mi petegas ke vi prokrastu vian vojaŝon
ŝis la
leviŝo de la suno kaj dormu hodiaŝnokte en via propra lito. Virinon
solan
tiel ŝenas sonŝoj kaj pensadoj ke foje ŝi timas eŝ sin. Bonvolu
lanti kun
mi ŝi-nokte, kara edzo, el ŝiuj noktoj de la jaro."

"Mia amo kaj mia fido," respondis juna Bonulo Braŝno, "el ŝiuj
noktoj de
la jaro ŝi-tiun nokton mi devas lanti for de vi. Mian vojaŝon, kiel
vi ŝin
nomas, foriran kaj revenan, mi devas plenumi inter la nuna horo kaj
la
sunleviŝo. Ho, mia dolŝa, bela edzino de nur tri monatoj, ŝu vi
povas jam
dubi pri mi?"

"Tial Dio benu vin!" diris Fidulino kun la rozkoloraj rubandoj. "Kaj
vi
trovu ŝion en bonfarta stato kiam vi revenos!"

"Tiel estu!" ekkriis Bonulo Braŝno. "Recitu viajn preŝojn, kara
Fidulino,
kaj enlitiŝu je la krepusko. Tiel nenia ŝeno vin atingos."

Tial ili disapartiŝis kaj la junulo sekvis sian vojon ŝis kiam,
preta
ŝirkaŝiri la angulon de la kunvendomo, li rigardis malantaŝen kaj
vidis la
kapon de Fidulino, lin daŝre postspektanta kun malŝoja mieno,
malgraŝ la
rozkoloraj rubandoj.

"Kompatinda Fidulineto," li pensis, Ĉar lia koro suferis. "Kia mizerulo mi estas, postlasante Ĉin por entrepreni tian taskon! Aldone, Ĉi parolas pri sonĉoj. Ĉajnis al mi, dum Ĉi parolis, ke Ĉeno elmontriĉis en Ĉia vizaĉo, kvazaŭ sonĉo jam avertis Ĉin pri kiuspeca laboro mi devas plenumi ĉi-nokte. Sed ne, ne. Mortigus Ĉin ekpensi pri tio. Nu, Ĉi estas benita surtera anĉelino kaj post tiu-ĉi ununura nokto mi alkroĉiĉos al ĉiaj juĉoj kaj Ĉin postsekvos ĉis Paradizo."

Farinte tiun bonegan promeson pri la estonteco, Bonulo Braĉno kredis rajti pli rapide aliri sian nunan malican celon. Li laĉiris mornan vojeton malheligatan de la plej malĉojigaj arboj de la arbaro kiuj apenaĉ apartiĉis por lasi eniri la mallarĉan vojeton kaj tiam tuj poste refermiĉis. Ĉio estis kiel eble plej soleca. Kaj ĉiam enestas tian solecon tiu strangeco: ke la vojaĉanto malcertas kiu povas kaĉri en kaĉejo malantaĉ la sennombraj trunkoj aĉ inter la dikaj superpendantaj branĉoj. Tial eblas ke, estigante solecajn paĉojn, la vojaĉanto povas tamen trapasi nevidatan homamason.

"Eble diabla Indiano staras en posteno malantaĉ ĉiu arbo," diris al si Bonulo Braĉno. Kaj li rigardetis timeme malantaĉen, aldonirante: "Kion mi faru se la diablo mem starus ĉe mia kubuto?"

Dum lia kapo malantaĉen turniĉis li preterpasis vojokurbiĉon. Kiam li rigardis denove antaĉen li ekvidis virfiguron, surportantan seriozan kaj decan vestaĉaron, sidantan ĉebaze de maljuna arbo. La viro stariĉis en la momento de la alveno de Bonulo Braĉno kaj antaĉenpromenis apud li.

"Vi malfruas, Bonulo Braĉno," li diris. "La horloĉo de malnova Sud-Preĉejo jam sonoradis dum mi trairis Bostonon kaj tio okazis antaĉ dek kvin plenaj minutoj."

"Fidulino iom retenis min," respondis la juna viro kun voĉo kiu tremetis pro la subita, kvankam ne entute neatendita, apero de lia kuniranto.

Krepusko nun regis profunde la arbaron kaj plej profunde tiun parton tra kiu vojaĉis la du homoj. La ĉiuj videblaj indicoj la dua vojaĉanto estis eble kvindekjara, apartenis ĉajne al la sama socia rango kiel Bonulo Braĉno, eĉ multe similis lin, kvankam eble pli pri mieno ol pri vizaĉa strukturo. Malgraĉ tio, observanto povintus supozi ilin patro kaj filo. Tamen, kvankam la pli aĉa vestiĉis tiel simple kiel la pli juna, kaj konduitis tiel simple, li havis nepriskribeblan aspekton de mondokonanto ne devanta embarasiĉi ĉe la manĉtablo de la provincestro aĉ la

kortego de
Reĉo Vilhelmo, se liaj aferoj lin tien alvenigus. La sola elstaraĵo
de lia
persono rajtanta nomiĝi mirinda estis promenadbastono aspektanta
kiel
granda nigra serpento tiel strange fabrikita ke ĝi ĉajnis preskaŭ
tordiĝi
kaj moviĝeti kiel serpento vivanta. Kompreneble, tiaĵo povintus
esti okula
trompaĵo estigita helpe de la malcerta lumo.

"Venu, Bonulo Braĥno," kriis lia kunvojaĵanto. "Tio estas ege
malhasta
iradritmo por la komenca etapo de nia ekskurso. Alprenu mian bastonon
se
vi tiel baldaŭ laciĝas."

"Amiko," diris la alia, anstataŭante sian malrapidan promenritmon per
nepra halto, "plenuminte mian pakton per nia ĝi-tiea renkontiĵo, mi
nun
celas reveni al mia devenpunkto. Mi spertas skrupulojn pri la
koncerna
afero."

"Ĉu vi tiel diras?" respondis la serpentbastonulo, ridetante
apartaflanke.
"Ni iom antaŭenpromenu tamen, kunrezonante dum la irado. Kaj se mi ne
sukcesos vin konvinki, vi rajtos hejmenreveni. Ni ne ankoraŭ penetris
multan distancon en la arbaron."

"Tro multan! Tro multan!" proklamis la bonulo, senkonscie
ekpromenante.
"Mia patro neniam eniris la arbaron por plenumi tian taskon nek lia
patro
antaŭ li. Ni estis kaj restas raso de honestaj homoj kaj bonaj
Kristanoj
ekde la tagoj de la martiroj. Kaj ĉu mi estu la unua el Familio-
Braĥno iam
laŭirinta ĝi-tiun vojon kun...?"

"Kun tia kompanio, ĉu vi volas diri?" diris la pli aĝa,
interpretante la
paŭzon de la pli juna. "Bone dirite, Bonulo Braĥno! Mi konis vian
familion
tiel bone kiel iun ajn el la Puritanoj, kaj tio ne estas malmulte por
diri. Mi helpis vian avon, la konstablon, kiam li vipbate antaŭ-
enpelis la
Kvakerinon tiel hastapaŭze tra la stratoj de Salemo. Kaj estis mi kiu
havigis al via patro peŝpin-tuberon, ekbruligitan ĝe mia propra
fajrejo,
por incendii Indianan vilaĝon okaze de Reĉo-Filipo-Milito. Ambaŭ
estis
bonaj amikoj miaj kaj multajn plaĉajn promenadojn ni kunfaris laŭ-
longe de
ĝi-tiu vojeto kaj hejmenrevenis post noktomezo. Plaĉus al mi
amikiĝi kun
vi por honori ilin."

"Se tio okazis konforme al via raportaĵo," respondis Bonulo Braĥno,
"mi
miras ke ili neniam priparolis tiujn aferojn. Aŭ tute kontraŭe, mi
malmiras pri tio, konsciante ke la plej minimuma tiutema onidiraĵo
ilin
forpelintus el Nov-Anglio. Ni estas preĝema gento kaj, aldone,
bonfarema,
kaj toleras nenian tiuspecan fiecon."

"Ĉu fieno, Ĉu ne," diris la vojaĉanto kun la tordita promenbastono, "mi bone konatas tie-Ĉi en Nov-Anglio. La diakonoj de multaj preĉejoj trinkis kun mi la komunian vinon. La altranguloj de diversaj urboj min nomumis sia estro. La plejmulto el la anoj de Granda kaj Ĝenerala Tribunaloj apogas solide miajn celojn. La provincestro kaj mi, ankaŭ--sed tiuj estas registaraj sekretoj."

"Ĉu tiaĉpo povas esti?" kriegis Bonulo Braĥno, fiksrigardante kun miro sian senĉenan kunulon. "Malgraĥ tio, mi Ĉuas nenian rilaton kun la provincestro nek kun la konsilio. Tiuj havas proprajn kondutmanierojn kiuj neniel estas reguloj por simpla kultivisto kiel mi. Sed se mi daŭre promenus kun vi, kiel mi povus toleri la rigardon de tiu bona maljunulo, nia pastoro, de vilaĉo Salemo? Ho, lia voĉo tremegigus min kaj prediktage kaj prelegtage."

Ĉis tiam la pli aĉa vojaĝanto aŝkultis kun deca seriozo sed nun eksplodridegis, senbride, tordiĉante tiel perforte ke lia serpentaspekta bastono Ĉajnis tordiĉi komplete.

"Ho, ho, ho!" li kriegis foje kaj refoje. Tiam, sin ekreginte: "Nu, Bonulo Braĥno, daŭrigu, daŭrigu. Tamen bonvolu ne mortigi min pro ridado."

"Nu, por tuj finfermi la aferon," diris Bonulo Braĥno, iomege urtikite, "ni konsideru mian edzinon, Fidulinon. Tio rompus Ĉian karan koreton kaj antaĥ kaĥi tion mi preferus rompi la mian."

"Nu, se tio estu la kazo," respondis la alia, "jes ja, eksekvu Ĉiarimede propran irvojon, Bonulo Braĥno. EĈ interĈanĈe kontraĥ dudek maljunulinoj kiel tiu lampaĉanta antaĥ ni, mi ne konsentus ke Fidulino spertu iun ajn Ĉenon."

Dum li parolis, perbastone li indikis sur la vojeto inan figuron kiun Bonulo Braĥno rekonis kiel ege pian kaj modelan sinjorinon lernigintan al li dum lia knabeco lian katekismon kaj restantan ankoraĥ lia morala kaj spirita konsilanto kune kun la pastoro kaj Diakono Gukino.

"Vere mirindege estas ke Gudino Klotso iradas tiel foren en la sovaĉejon dumnokte," li diris. "Sed kun via permeso, amiko, mi sekvu Ĉirkaĥ-irantan flankvojeton tra la arbaro Ĉis preteriri tiun Kristanan virinon. Ne konante vin, Ĉi povus eble demandi al mi kun kiu mi vojaĉas kaj kien mi iras."

"Tiel estu," konsentis lia kunvojaĉanto. "Vi Ĉirkaĥiru traarbare dum mi

restu survojete."

Respondkondute, la junulo flankenturniĝis sen ĝesi rigardi tamen sian kunulon kiu antaŭeniris mallaŭtpaŝe laŭ la vojeto ĝis ekesti nur bastonlongan distancon for de la maljunulino. Ĝi, intertempe, laŭiris sian vojon kiel eble plej bone kun malkutima rapideco por tiel altaŭa virino, murmurante malklarajn vortojn--preĝon, eble--dum la irado. La vojaĝanto etendis sian bastonon kaj tuŝis ĝian velkintan kolon per la serpentaspekta ekstremaĵo de la promenhelpilo.

"La diablo!" ekkriegis la pia maljunulino.

"Tial Gudino Klotso rekonas sian malnovan amikon, Ĝu?" observis la vojaĝanto, ĝin alfrontante kaj sin apogante sur sian tordiĝantan bastonon.

"Ho, laŭ la suma vero! Ĝu povas esta via Moŝto?" kriis la bonvirino. "Jes ja, verfakte estas vi, kaj la preciza imago de mia antaŭa amiko, Bonulo Braĥo, avo de la stulta hodiaŭa samnomulo. Sed Ĝu via Moŝto bonvolas tion kredi? Mia balailbastono strange malaperis, ĝitelprenite, laŭ mia suspekto, far tiu penduminda sorĝistino, Gudino Korjo. Kaj, aldone, la afero okazis kiam mi jam estis sanktoleita per apisuko, kvinfoliaĵo kaj akonito."

"Intermiksitaĵ kun bonega tritiko kaj graso de novnaskiĝinta bebo," diris la estaĵo havanta la formon de avo Bonulo Braĥo.

"Ho, via Moŝto konas la recepton," kriis la maljunulino, gakte laŭte. "Tial, kiel mi diris, estante preta por la kunveno kaj havante nenian ĝevalon por rajdi, mi decidiĝis piediri ĝar, laŭraporte, hodiaŭ-nokte ni akceptos en la komunumon bonan junulon. Sed nun via Moŝto bonvolu disponigi min pri via brako kaj ni ambaŭ alvenos tien fulmrapide."

"Tiaĵo ne povas okazi," respondis ĝia amiko. "Mi ne rajtas disponi vin pri mia brako. Sed jen alprenu mian bastonon, se vi deziras."

Tiel parolinte, li malsuprenĉetis ĝin antaŭ ĝiaj piedoj kie, povas esti, ĝi ekanimiĝis, estante unu el la bastonoj kiujn ties posedanto antaŭe pruntedonis al la Egiptaj magoj. Pri tiu fakto tamen Bonulo Braĥo neniel konsciis. Post kiam li tuj ĝielenrigardis pro mirego kaj tiam denove terenrigardis, li vidis nek Gudinon Klotson nek la serpentobastonon, anstataŭe tiun ununuran kunvojaĝanton kiu lin atendis tre trankvile, kvazaŭ okazintus nenio.

"Tiu maljunulino lernigis al mi mian katekismen," diris la junulo kaj lia simpla eldiraĵo entenis mondon da signifo.

Ili daŭre antaŭeniris dum la pli aĝa vojaĝanto urĝis sian kuniranton

paŝadi hastaritime kaj persiste sekvi la vojon, diskursante tiel taŝge ke liaj argumentoj ŝajnis ekfonti el la sino de la aŝskultanto anstataŭ el la buŝo de la diskursanto. Dum ili promenis, li plukis acerbranĉon, celante ĝin utiligi kiel apogbastonon, kaj komencis ĝin senigi je ties subbranĉoj kiuj estis malsekaj pro vespera roso. En la momento mem kiam liaj fingroj ilin tuŝis, ili velkis strange kaj sekiĝis kvazaŭ post semajndaŭra sunbrilado. Tial la paro antaŭeniris je bona libera paŝritmo kiam subite, en morna vojokavaĵo, Bonulo Braŭno sidiĝis sur arbostumpon kaj malkonsentis daŭre progresi.

"Amiko," li diris obstine, "mi jam decidiĝis. Pluan paŝon mi ne iros nome de tiu tasko. Ĉu gravu al mi ke mizera maljunulino elektu iri ĉe la diablo kiam mi antaŭe supozis ke ĝi preferos ĉieleniri? Ĉu tio rajtigas min forlasi mian karan Fidulinon kaj postsekvi la maljunulinon?"

"Vi juŝos la aferon pli klare poste," diris trankvile lia konato. "Sidu tie-ĉi kaj vin iom mallacigu dum kelkaj momentoj. Kiam vi ekvolos denove promeni, jen mia bastono por faciligi vian iradon."

Sen pluaj vortoj li transĵetis al sia kuniranto la aceran bastonon kaj tuj malaperis kvazaŭ fantomiĝinte en la pliprofundiga malhelo. La juna viro sidis kelkajn momentojn apud la vojo, sin multe aplaŭdante, antaŭpense pri la nuna eblo renkonti la pastoron purkonscience okaze de sia matena promeno kaj ne devi timi la rigardon de estimata maljuna Diakono Gukino. Kaj pri la trankvila dormado kiun li nun spertus en tiu sama nokto kiun Ĥus antaŭe li celintis pasigi tial malvirte, sed kiun li nun pasigus tiel pure kaj dolĉe en la brakoj de Fidulino! Inter tiuj plaĉaj kaj laŭdindaj meditadoj Bonulo Braŭno aŭdis la hufbatojn de ĉevaloj venantaj laŭ la vojo kaj juŝis ke dece estos sin kaŝi en la arbarorando, prikonsciante la kulpan celon lin tien alvenigintan, kvankam li nun tiel feliĉe forturniĝis de ĝi.

Daŭre antaŭenvenis la hufpaŝoj kaj la voĉoj de la rajdantoj, du seriozaj maljunaj voĉoj interparolantaj sobre dum la alproksimiĝo. Tiuj intermiksitaĵoj ŝajnis laŭpaŝi la vojon nur kelkajn jardojn for de la kaŝejo de la juna viro. Tamen, sendube pro la profundo de la malhelo en tiu aparta loko, videblis nek la rajdantoj nek la rajdbestoj. Kvankam iliaj korpoj tanĝis la etajn laŭvojaĵajn branĉojn, laŭvide ili ne interrompis, eĉ, momenteton, la malklaran lumradion fontantan el la brila ĉielstrio kiun laŭnecese ili trapasis. Bonulo Braŭno laŭvice kaŝis

kaj
staris piedpinte, apartigante la branĉojn kaj eligante la kapon tiel foren
kiel li kuraĝis sen ekvidi eĉ ununuran ombron. Des pli ĉenis lin la
okazantaĵo ĉar li bonvolintus ĉpuri esti rekoninta, se tiaĵo eblas, la
voĉojn de la pastoro kaj Diakono Gukino, trotetantaj mallaĉe antaŭen,
kiel ili kutimis fari kiam ili aliris ordinacion aĉ eklezian konsilion.
Dum ili ankoraŭ enestis la aĉdkampon de la junulo, unu el la rajdantoj
haltis por pluki vergon.

"El la du, via pastora Moĉto," diris la voĉo, "mi preferus malĉeesti
ordinacian bankedon ol la ĉi-noktan kunvenon. Oni diris al mi ke kelkaj
komunumanoj niaj alvenos de Falmaĉto kaj de eĉ pli fora distanco, kaj
ceteraj de Konektikuto kaj Rod-Insulo, kaj aldone kelkaj el la Indianaj
ĉamanoj kiuj, laŭ sia maniero, scipovas estigi preskaŭ tiom da diablaĵoj
kiel la plej talentaj el ni. Cetere, aniĉos al nia komunumo bona junulino."

"Bonege, Diakono Gukino!" respondis la seriozaj maljunaj tonoj de la pastoro. "Ekspronu, alie ni malfruos. Nenio povos okazi, vi scias, ĉis
kiam mi atingos la kunvenejon."

La hufoj denove sonadis kaj la voĉoj, parolante tiel strange en la malplena aero, ade trapasis la arbaron, kie neniam ekzistis preĉejo nek
iam preĉis eĉ ununura Kristano. Kien tial tiuj sanktaj viroj povus alvojaĉadi tiel profunde en la pagana sovaĉejo? Juna Bonulo Braĉno alkroĉiĉis al arbo por sin apogi, preta grundensinki, malforta, surĉarĉite
je la peza malsano de sia koro. Li rigardis la ĉielon, dubante ĉu vera
Paradizo povas ekzisti super li. Tamen jen estis la blua volbo kaj la steloj pribriliĉantaj en ĉi.

"Helpe de ĉielo supre kaj Fidulino malsupre, mi ade kontraŭstaru la diablon!" kriis Bonulo Braĉno.

Dum li daŭre rigardis supren en la profundan firmamentan arkon kaj levis
la manojn por preĉi, nubo, kvankam moviĉetis nenia vento, transhastis la
zeniton kaj kaĉis la pliheliĉantajn stelojn. La blua ĉielo ankoraŭ
videblis krom rekte superkape, kie tiu nigra nubamaso hastis balailritme
norden. Supre en la aero, kvazaŭ el la profundaĵoj de la nubo, alvenis
konfuzita kaj dubinda voĉarsonado. Foje la aĉskultanto imagis povi distingi la parolmanierojn de samvilaĉanoj siaj, de viroj kaj virinoj, kaj
piaj kaj malpiaj, multajn el kiuj li jam renkontis ĉe la komunitablo dum
ceterajn li antaŭe vidis deboĉadi ĉe la drinkejo. En la sekvinta momento,
tiel malprecizaj estis la sonoj ke li scivolemis ĉu esti aĉdinta nur

la
murmuron de la malnova arbaro, flustranta senvente. Tiam alvenis pli
forta
ĤveliĤo de tiuj konataj tonoj jam aĤdataj Ĥiutage Ĥe vilaĤo
Salemo sed
neniam antaĤe fontantaj el nokta nubo. Estis unu voĤo, voĤo de
junulino,
kiu lamentadis, tamen kun malcerta malĤojo, kaj petadis komplezon
kies
plenumo tamen eble Ĥin dolorigus. Kaj la tuta nevidebla homamaso,
kaj
sanktuloj kaj pekintoj, Ĥajnis Ĥin kuraĤigi daĤre antaĤeniri.

"Fidulino! kriis Bonulo BraĤno, kun voĤo de angoro kaj senespero.
Kaj la
eĤooj de la arbaro lin primokis, kriante "Fidulino! Fidulino!",
kvazaĤ
mistifikitaj mizeruloj Ĥin serĤus tra la tuta sovaĤejo.

La kriego de malĤojo, kolerego kaj teruro daĤre trapenetris la
nokton kiam
la malfeliĤa edzo retenis la spiradon por atendi respondon. AĤdiĤis
Ĥirkrio, tuj superbruite per pli laĤta voĤarmurmurado kiu fadis en
foran
ridadon, dum la nigra nubo forbalaiĤis, postlasante super Bonulo
BraĤno
klaran silentan Ĥielon. Sed io falis papiliumante tra la aero kaj
kroĤiĤis
al arbobranĤo. La junulo mankaptis Ĥin kaj ekvidis rozkoloran
rubandon.

"Mia Fidulino foriris!" li ekkriis, post momento da stuporiĤo.
"Surestas
la teron nenia bono. Peko estas nura vorto. Venu, diablo. Al vi la
mondo
estas transdonita."

Kaj frenezigite pro senespero, rezulte de kio li ridadis longe kaj
laĤte,
Bonulo BraĤno alprenis sian bastonon kaj ree survojiĤis, antaĤ-
enirante
tiel rapidritme ke li Ĥajnis flugi anstataĤ marĤi aĤ kuri laĤ la
arbara
vojeto. Pli kaj pli la irejo malmildiĤis kaj morniĤis kaj malklare
videbliĤis Ĥis finfine entute malaperi, postlasante la junulon en
la mezo
de la malhela sovaĤejo, ade antaĤenhastantan kun tiu instinkto kiu
kondukas mortalajn homojn al malico. La tuta arbaro plenplenis je
timigaj
sonoj--grincado de arboj, hurlado de sovaĤaj bestoj, kriegoj de
Indianoj.
Dume la vento foje sonoradis kiel fora preĤeja sonorilo, foje
rondmuĤis
ĤirkaĤ la vojaĤanto kvazaĤ lin primokus la tuta Naturo. Sed li mem
estis
la Ĥefa hororaĤo de la sceno kaj nepre ne kaĤris antaĤ ties ceteraj
hororaĤoj.

"Ho! ho! ho!" muĤis Bonulo BraĤno kiam lin primokis la vento. "Ni
aĤdu kiu
el ni ridos la plej laĤte. Ne entreprenu min timigi per viaj
diablaĤoj.
Venu sorĤistino, venu sorĤisto, venu Indiana Ĥamano, venu Satano
mem, Ĥar
jen alvenas Bonulo BraĤno. Pli bone estu ke vi timu lin ol ke li timu
vin."

Verdire, tra la tuta hantita arbaro vidiĝis nenio pli timiga ol la figuro de Bonulo Braĥno. Adade li flughastis inter la nigraj pinarboj, svingante sian bastonon kun deliraj gestoj, foje sin instigante elverĝi aĝajn blasfemojn, alifoje ekkriante tiel ridege ke la tuta arbara sonprovizo komencis eĥadi lian ridadon kiel ĉirkaŭanta demonaro. La diablo aperanta en propra formo estas malpli aĝaspekta ol tiam kiam li furiozas en homa brusto. Tial antaŭenkuregis laŭvoje la diabla disĉiplo ĉis ekvidi antaŭ si, tremetantan interarbe, ruĝan lumon, same kiel kiam faligitaj trunkoj kaj branĝoj de maldensejo brulegas kaj suprenĉetas kontraŭĉielen, je noktomeza horo, brilegan fajron. Li paŝis, dum ripozintervalo de la spirita tempesto ĉis tiam lin antaŭenpelinta, kaj aĉdis la ĉveladon de verĝajna himno, ruliĝanta solene ekde fora distanco kvazaŭ sub la pezo de multaj voĉoj. Li rekonis la melodion. Ĉei estis konata melodio de la Ĉoro de la vilaĉa kunvendomo. La verso finsonradis peze, sin plilongigante per refreno, tamen ne de homaj voĉoj, anstataŭe de ĉiuj sonoj de la senlumigita sovaĝejo kunsonantaj en aĝega harmonio. Bonulo Braĥno ekkriis sed la kriadon malsonis en liaj oreloj pro sia unisono kun la kriaro de la sovaĝejo.

Dum la silento-intervalo li ĉteliris antaŭen ĉis kiam la lumo brilegis plenforte sur liajn okulojn. Ĉe ekstremaĉo de malplenejo, cirkaŭlimigita de la malhela arbarmuro, elstaris rokego havanta krudan naturan similecon al altaro aŭ predikejo. Ĉein ĉirkaŭis kvar brilegaj pinarboj kies supraĉoj bruladis dum iliaj trunkoj restis sendifekte, same kiel kandeloj okaze de vespera kunveno. La foliaramaso superkreskinta la supron de la roko entute brulegis, flamegante alte en la nokto kaj lumigante maltrankvile la tutan kampon. Ĉiu pendanta branĝeto kaj folia festono brulis. Dum la ruĝa lumo leviĝis kaj falis, multhoma kunvenintaro alterne aperis el la ombro, tiam malaperis en ĉin, tiam renaskiĝis, por tiel diri, el la malhelo, tuj ekpopolante la centron de la soleca arbaro.

"Seriozmiena kaj malhelvestaĉa kompanio," citis Bonulo Braĥno.

Tiaj ili estis, verdire. Inter translokiĝante flagramove tien kaj reen, inter brilo kaj malbrilo, ensceniĝis kelkaj vizaĉoj vidotaj la sekvontan tagon Ĉe la provinca konsilikunveno kaj ceteraj kiuj, el la plej sanktaj predikejoj de la lando, dimanĉon post dimanĉo, rigardis piapoze ĉieldirekten kaj benigne spektadis la plenegajn sidbenkojn. Kelkaj

asertas
ke la edzino de la provincestro Ĥeestis. Almenaŭ Ĥeestis
altrangulinoj
konataj de Ĥi, kaj edzinoj de estimataj edzoj, kaj amasego da
vidvinoj,
kaj belaj junulinoj timantaj ke iliaj patrinoj ilin ekvidu. Aŭ
blindumis
Bonulon Braĥnon la subitaj eklumoj superflagrantaj la malhelan kampon
aŭ
li rekonis du dekojn el la vilaĥ-Salemaj preĥejoj famaj pro ilia
aparta
sankteco. Estimata maljuna Diakono Gukino jam alvenis kaj atendis
Ĥekalkane de tiu respektinda sanktulo, sia adorata pastoro. Tamen,
apud
tiu seriozaj bonreputaciaj piuloj, tiuj preĥejoj presbiteroj, tiuj
Ĥastvivaj sinjorinoj kaj rosvangaj fraĥlinoj, malpie asociiĥis
diboĤemaj
viroj kaj depraviciaj virinoj, gemizeruloj adeptiĥintaj al
malboncela kaj
malpura misfarado kaj eĤe suspektataj kiel krimuloj. Strange estis
konscii
ke la bonaj ne apartiĥis disde la malbonaj, ke la sanktajn ne
timigis la
pekintoj. Ankaŭ disiĥintaj inter siaj palvizaĥaj malamikoj estis la
Indianaj Ĥamanoj, aŭ "paĤvaĤoj", kiuj jam ofte timigis sian
indiĥenlandan
arbaron per pli da teruraj sorĤkantoj ol iuj ajn konataj en Brita
sorĤarto.

"Tamen kie estas Fidulino?" pensis Bonulo Braĥno kaj, dum espero
eniris
lian koron, li tremis.

Cetera himnoverso ekaĥdiĥis, malrapida kaj malĥoja sonaro, tia kia
plaĤas
al la piuloj, tamen kunligite al teksto esprimanta Ĥion kion nia
karaktero
kapablas koncepti pri pekado kaj malhele sugestante eĤe pli.
Malkomprenablaj al nuraj homoj estas la diablaj artoj. Verso post
verso
kantiĥis. Tamen inter la versoj elĥvelis sovaĥeja refreno sonanta
kiel la
plej profunda tono de granda orgeno. Kaj post la fina noto de tiu
terura
himno ekaĥdiĥis sonarego pensiganta ke la hurlanta vento, la
hastantaj
riveretoj, la muĥantaj bestoj kaj Ĥiu cetera voĤo de la kakofonia
sovaĥejo
intermiksiĥis kaj akordiĥis kun la voĤo de la kulpa homaro
honoranta la
princon de Ĥio. La kvar brulantaj pinarboj suprenĥetis pli altan
flamon
kaj malklare siluetigis aĤegajn formojn kaj vizaĥojn sur la
funkronoj
Ĥvebantaj super la malpia kunvenintaro. En la sama momento la
surroka
fajro lanĤiĥis ruĥe supren, formante brilan arkon super sia bazo
kie
figuro nun aperis. Estu dirite respektege ke la figuro multe
aspektis, kaj
vestaĥe kaj kondute, kiel iu serioza religiulo de la Nov-Angliaj
preĥejoj.

"Elkonduku la konvertitojn!" ekkriis voĤo kiu eĤadis tra la kampo
kaj
foruliĥis en la arbaron.

Aldinte tiun alvokon, Bonulo Braĥo antaŭenpaŝis el la arbarombro kaj alproksimiĝis la kultanaron kun kiu li sentis abomenan fratecon pro la simpation kiu spertis pri ili. Ĝiu malicaĥo de lia koro. Preskaŭ li povintus Ĥuri ke invitis lin antaŭenveni la formo de lia mortinta patro mem, rigardante malsupren ekde fumkrono, dum virino havanta malklarajn trajtojn de senespero etendis Ĥetgeste la brakon por lin averti ne antaŭenveni. Ĥu estis lia patrino? Sed nepre mankis al li la povo retiriĝi ununuran paŝon aĥ rezisti, eĤ pensade, kiam la pastoro kaj bona maljuna diakono Gukino mankaptis liajn brakojn kaj lin kondukis al la flambrila rokaltaro. Tien alvenis ankaŭ la magra formo de vualita virino, kondukita inter Gudino Klojso, tiu pia instruistino pri la katekismo, kaj Martino Karjero, kiu antaŭe ricevis la promeson de la diablo ke Ĥi fariĝu Reĝino de Infero. Nebridita virinaĥo estis Ĥi. Kaj jen staris la prozelitoj sub la fajra baldakeno.

"Bonvenon, miaj infanoj!" diris la malhela figuro, "al la komunio de via raso. Vi finrekonis, jam tiel junaĥe, vian naturon kaj vian destinon. Karaj infanoj miaj, rigardu malantaŭ vi!"

Ili turniĝis kaj, kvazaŭ vidate flagrante en tavolo da flamoj, ekmontriĝis la diablokultanoj, portante survizaĥe malhele brilantajn bonvenridetojn.

"Jen," daĤrigis la zibelkolora formo, "Ĥiuj tiuj respektataj de vi ekde via junaĥo. Vi juĝis ilin pli sanktaj ol vi mem kaj kaĤris antaŭ propra pekado, Ĥin komparante kun iliaj vivoj de bonfarado kaj preĤemaj Ĥieldirektaj aspiradoj. Tamen jen ili staras Ĥiuj partoprenante en mia adoranta asembleo. Ĥi-nokte vi ekrajtos ekscii iliajn sekretajn farojn: kiel grizbarbaj presbiteroj de la preĤejo flustris diboĥajn vortojn al la junaj servistinoj de siaj domoj; kiel multaj virinoj, sopirante surporti vidvinajn lamentovestaĥojn, havigis trinkaĥon al siaj edzoj je la enlitiĥhoru, tiumaniere ebligante tiujn sperti siajn lastajn dormadojn sur iliaj senoj; kiel senbarbaj junuloj hastis heredi la riĤecon de siaj patroj; kaj kiel belaj fraĤlinoj--ne ruĤiĤu, karulinoj miaj--elfosis etajn tombojn en la Ĥardeno kaj invitis min, kiel ununuran gaston, Ĥeesti la enterigon de la bebo. Pere de la kompato kiun viaj homaj koroj sentas pri pekado, vi spurtrovos Ĥiujn ejojn--Ĥu preĤejajn, dormĤambrajn, stratajn, kampajn aĥ arbarajn--kie krimo okazis kaj vi ekĤojos prikonsciante ke la tuta tero estas ununura pekomakulo, ununura sangejo. EĤ pli ol tio.

Okazos
al vi penetri, en Ĉiu sino, la profundan misteron de pekado, la
fonton de
Ĉiuj malicaj artoj, kaj kiu senelĉerpiĝe provizas homojn per pli
da
malbonaj instigoj ol kapablas okazigi en konkreta farado la kunigita
homara povaro, la tuta nepra potenco mia. Kaj nun, miaj infanoj,
rigardu
vin unu la alian."

Kiam ili plenumis la peton, la ĉ la fajrbrilo de la inferdevenaj torĉoj la
mizerulo ekvidis sian Fidulinon, kaj la edzino sian edzon, tremantajn
ambaŭ antaŭ tiu malsankta altaro.

"Jen, ĉi-tie vi staras, miaj infanoj," diris la figuro en profundaj
kaj
solenaj tonoj, preskaŭ malĉojaj pro ilia senespera aĉeco, kvazaŭ
lia iama
anĉela naturo povus daŭre prilamenti nian mizeran rason. Dependante
unu de
la koro de la alia, vi jam ankoraŭ esperis ke virto estas pli ol nura
revo. Nun vi estas sentrompigitaĵ. Malico estas la naturo de la
homaro.
Necesas ke malico estu via sola feliĉo. Bonvenon denove, miaj
infanoj, al
la komunio de via raso."

"Bonvenon!" ripetis la diabloadorantoj en unu kriego de senespero kaj
triumfo.

Kaj jen ili staris, la sola paro, la ĉajne, ankoraŭ hezitanta sur la
rando
de malbonfarado en Ĉi-tiu malhela mondo. Natura baseno kuĉis en la
roko.
Ĉu ĉi enhavis akvon ruĝigitan per la nebularda luno? Ĉu temis pri
sango?
Ĉu pri likvaĉa flamo? Ĉi-ene la formo de la malico mergis la manon
kaj sin
pretigis kuĉigi la baptosignon sur iliajn fruntojn por ke ili
partoprenu
en la mistero de la pekado, pli konsciante pri la sekreta pekado de
aliaj,
kaj fara kaj pensa, ol ili povus nun prikonscii propran pekadon. La
edzo
direktis solan rigardon al sia palvizaĉa edzino kaj Fidulino al li.
Kiujn
malpurajn mizerulojn la sekvonta rigardo elmontrus unu al la alia dum
ili
tremaĉas samtempe pri tio kion ili vidas kaj tio kion ili vidigas?

"Fidulino! Fidulino!" ekkriis la edzo. "Suprenrigardu, ĉieldirekten,
kaj
kontraŭstaru la maliculon!"

Ĉu Fidulino obeis li ne sciis. Apenaŭ finparolinte, li konsciis
troviĉi
meze de trankvila nokto kaj soleco, aŭskultante ventomuĉadon
forkvietiĉi
pezmove tra la arbaro. Li ĉanceliĉis kontraŭ la rokon, sentis ties
malvarmon kaj malsekon. Dume, pendanta arbobranĉeto, antaŭe entute
flamanta, aspergis lian vangon per ege malvarma roso.

La sekvintan matenon juna Bonulo Braĉno eniris malrapide la straton
de
vilaĉo Salemo, ĉirkaŭrigardante fikse kiel mistifikito. La bona

maljuna
pastoro, piedpromenante laŭlonge de la tombejo por naskigi
matenmanĉan
apetiton kaj primediti sian predikon, aljuĝis benon al Bonulo Braĥno,
preterpasante. La junulo fortiriĝis disde la respektata sanktulo
kvazaŭ
dezirante eviti anatemon. Maljuna Diakono Gukino preĝis ĉeĥe kaj
la
sanktaj vortoj de lia preĝo aĉdiĝis tra la malfermata fenestro. "Al
kiu
Dio la sorĝisto povas preĝi?" diris Bonulo Braĥno. Gudino Klotso,
tiu
bona altaĉa Kristanino, staris en la fruĥora sunlumo de sia
fenestrolataĉo, katekizante knabinton alportintan al ĉi pindon da
novmatena lakto. Bonulo Braĥno forkaptis la infanon kvazaŭ el la
alpreno
de la diablo mem. Ĉirkaŭirante la stratangulon apud la kunvendo,
li
ekvidis la kapon de Fidulino kun ties rozkoloraj rubandoj, kiu
elspektadis
anksie, kaj kiu tiel ĉojiĝis ekvidinte lin ke ĉi kuris saltpaĉe
laŭ la
strato kaj preskaŭ kisis la edzon antaŭ la tuta vilaĉo. Tamen Bonulo
Braĥno enrigardis severe kaj malfeliĉe ĉian vizaĝon kaj
preterpasis
sensalute.

Ĉu Bonulo Braĥno ekdormis en la arbaro kaj nur prisonĝis sovaĉan
sorĝistinkunvenon?

Tiel estu, se vi deziras. Tamen estis sonĉo, ho, ve!, enhavanta
malican
aĝuron por Bonulo Braĥno. Severa, malĉoja, malhelmiene meditema,
malfidema, eĉ senespera viro li fariĝis ekde la nokto de tiu timiga
sonĉo.
En dimanĉo, kiam la preĝejanaro kantis sanktan psalmon, li ne povis
aŝkulti ĉar konkuranta himno pri pekado atingis en laĉta hasto
liajn
orelojn, superbrunte la karan melodion. Kiam la pastoro parolis el
la
predikejo kun forto kaj arda elokvenco, kun lia mano sur la
malfermita
Biblio, pri la sanktaj veroj de nia religio, kaj pri sanktulecaj
vivoj kaj
triumfaj mortoj kaj pri estonta feliĉego aŭ nedirebla mizero, tiam
Bonulo
Braĥno paliĝis, timante ke la tegmento falu tondrobrue sur la grizan
blasfemanton kaj la aŝkultantojn. Ofte, vekinte subite je
noktomezo, li
fortiriĝis disde la sino de Fidulino. Matene kaj vespere, kiam la
familio
surgenuiĝis por preĝi, li kuntiris la brovojn grimacamiene kaj
rigardis
severe sian edzinon kaj forturniĝis. Kaj kiam li finvivis post longa
tempo
kaj transportiĝis al sia tombo kiel aĉogriza kadavro, akompanate de
Fidulino, nun maljunulino, kaj gefiloj kaj genepoj, en bona procesio,
kaj
ne malmultaj najbaroj, nenian esperplenan version oni ĉizis sur lian
tomboĉtonon ĉar lia mortohoro estis Malĉojo.

END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK TRI NOVELOJ

CREDITS

April 20, 2007

Project Gutenberg Edition
Robert L Read
Joshua Hutchinson
Online Distributed Proofreading Team

A WORD FROM PROJECT GUTENBERG

This file should be named 21194-0.txt or 21194-0.zip.

This and all associated files of various formats will be found in:

<http://www.gutenberg.org/dirs/2/1/1/9/21194/>

Updated editions will replace the previous one â€” the old editions will be renamed.

Creating the works from public domain print editions means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenbergâ„¢ electronic works to protect the Project Gutenbergâ„¢ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for the eBooks, unless you receive specific permission. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the rules is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. They may be modified and printed and given away â€” you may do practically anything with public domain eBooks. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE

Please read this before you distribute or use this work.

To protect the Project Gutenbergâ„¢ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work

(or
any other work associated in any way with the phrase Project
Gutenberg),
you agree to comply with all the terms of the Full Project
Gutenberg[®],
License (available with this file or online at
<http://www.gutenberg.org/license>).

Section 1.

General Terms of Use & Redistributing Project Gutenberg[®] electronic works

1.A.

By reading or using any part of this Project Gutenberg[®] electronic work,
you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the
terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg[®] electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg[®] electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B.

Project Gutenberg is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg[®] electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg[®] electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg[®] electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C.

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (the Foundation or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg[®] electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is in the public domain in the United States and you are located

in
the United States, we do not claim a right to prevent you from
copying,
distributing, performing, displaying or creating derivative works
based on
the work as long as all references to Project Gutenberg are removed.
Of
course, we hope that you will support the Project Gutenbergâ„¢
mission of
promoting free access to electronic works by freely sharing Project
Gutenbergâ„¢ works in compliance with the terms of this agreement for
keeping the Project Gutenbergâ„¢ name associated with the work. You
can
easily comply with the terms of this agreement by keeping this work
in the
same format with its attached full Project Gutenbergâ„¢ License when
you
share it without charge with others.

1.D.

The copyright laws of the place where you are located also govern
what you
can do with this work. Copyright laws in most countries are in a
constant
state of change. If you are outside the United States, check the laws
of
your country in addition to the terms of this agreement before
downloading, copying, displaying, performing, distributing or
creating
derivative works based on this work or any other Project Gutenbergâ„¢
work.
The Foundation makes no representations concerning the copyright
status of
any work in any country outside the United States.

1.E.

Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1.

The following sentence, with active links to, or other immediate
access
to, the full Project Gutenbergâ„¢ License must appear prominently
whenever
any copy of a Project Gutenbergâ„¢ work (any work on which the phrase
Project Gutenberg appears, or with which the phrase Project Gutenberg
is
associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or
distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere at no cost and with
almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away
or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License
included with this eBook or online at <http://www.gutenberg.org>

1.E.2.

If an individual Project Gutenberg® electronic work is derived from the public domain (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase Project Gutenberg associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg® trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3.

If an individual Project Gutenberg® electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg® License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4.

Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg® License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg®.

1.E.5.

Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg® License.

1.E.6.

You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg® work in a format other than Plain Vanilla ASCII or other format used in the official version

posted on
the official Project Gutenberg® web site
(<http://www.gutenberg.org>), you
must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a
copy, a
means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon
request, of
the work in its original Plain Vanilla ASCII or other form. Any
alternate
format must include the full Project Gutenberg® License as
specified in
paragraph 1.E.1.

1.E.7.

Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing,
copying or distributing any Project Gutenberg® works unless you
comply
with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8.

You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to
or
distributing Project Gutenberg® electronic works provided that

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive
from
the use of Project Gutenberg® works calculated using the
method you
already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed
to
the owner of the Project Gutenberg® trademark, but he has
agreed to
donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg
Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid
within 60
days following each date on which you prepare (or are legally
required to prepare) your periodic tax returns. Royalty
payments
should be clearly marked as such and sent to the Project
Gutenberg
Literary Archive Foundation at the address specified in Section
4,
Information about donations to the Project Gutenberg Literary
Archive Foundation.

You provide a full refund of any money paid by a user who
notifies
you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that
s/he
does not agree to the terms of the full Project Gutenberg®
License.
You must require such a user to return or destroy all copies of
the
works possessed in a physical medium and discontinue all use of
and
all access to other copies of Project Gutenberg® works.
You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund
of
any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in

the
electronic work is discovered and reported to you within 90
days of
receipt of the work.

You comply with all other terms of this agreement for free
distribution of Project Gutenbergâ„¢ works.

1.E.9.

If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenbergâ„¢
electronic
work or group of works on different terms than are set forth in this
agreement, you must obtain permission in writing from both the
Project
Gutenberg Literary Archive Foundation and Michael Hart, the owner of
the
Project Gutenbergâ„¢ trademark. Contact the Foundation as set forth
in
Section 3 below.

1.F.

1.F.1.

Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort
to
identify, do copyright research on, transcribe and proofread public
domain
works in creating the Project Gutenbergâ„¢ collection. Despite these
efforts, Project Gutenbergâ„¢ electronic works, and the medium on
which they
may be stored, may contain Defects, such as, but not limited to,
incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a
copyright
or other intellectual property infringement, a defective or damaged
disk
or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or
cannot
be read by your equipment.

1.F.2.

LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES â€” Except for the Right of
Replacement or Refund described in paragraph 1.F.3, the Project
Gutenberg
Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenbergâ„¢
trademark, and any other party distributing a Project Gutenbergâ„¢
electronic work under this agreement, disclaim all liability to you
for
damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU
HAVE
NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR
BREACH
OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH F3. YOU AGREE THAT THE
FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS
AGREEMENT
WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT,
CONSEQUENTIAL,

PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3.

LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND “ If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4.

Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you “AS-IS,” WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5.

Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6.

INDEMNITY “ You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg’s electronic works in accordance with this

agreement, and
any volunteers associated with the production, promotion and
distribution
of Project Gutenbergâ„¢ electronic works, harmless from all
liability, costs
and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly
from
any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution
of
this or any Project Gutenbergâ„¢ work, (b) alteration, modification,
or
additions or deletions to any Project Gutenbergâ„¢ work, and (c) any
Defect
you cause.

Section 2.

Information about the Mission of Project Gutenbergâ„¢

Project Gutenbergâ„¢ is synonymous with the free distribution of
electronic
works in formats readable by the widest variety of computers
including
obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of
the
efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all
walks
of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the
assistance
they need, is critical to reaching Project Gutenbergâ„¢'s goals and
ensuring
that the Project Gutenbergâ„¢ collection will remain freely available
for
generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive
Foundation was created to provide a secure and permanent future for
Project Gutenbergâ„¢ and future generations. To learn more about the
Project
Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and
donations
can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation web page at
<http://www.pglaaf.org>.

Section 3.

Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non profit
501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the
state of
Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue
Service.
The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-
6221541.
Its 501(c)(3) letter is posted at
<http://www.gutenberg.org/fundraising/pglaaf>. Contributions to the
Project
Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full

extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's principal office is located at 4557 Melan Dr. S. Fairbanks, AK, 99712., but its volunteers and employees are scattered throughout numerous locations. Its business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887, email business@pglaf.org. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's web site and official page at <http://www.pglaf.org>

For additional contact information:

Dr. Gregory B. Newby
Chief Executive and Director
gbnewby@pglaf.org

Section 4.

Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg's depends upon and cannot survive without wide spread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit <http://www.gutenberg.org/fundraising/donate>

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg Web pages for current donation methods

and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: <http://www.gutenberg.org/fundraising/donate>

Section 5.

General Information About Project Gutenberg's electronic works.

Professor Michael S. Hart is the originator of the Project Gutenberg's concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For thirty years, he produced and distributed Project Gutenberg's eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg's eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as Public Domain in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Each eBook is in a subdirectory of the same number as the eBook's eBook number, often in several formats including plain vanilla ASCII, compressed (zipped), HTML and others.

Corrected editions of our eBooks replace the old file and take over the old filename and etext number. The replaced older file is renamed. Versions based on separate sources are treated as new eBooks receiving new filenames and etext numbers.

Most people start at our Web site which has the main PG search facility:

<http://www.gutenberg.org>

This Web site includes information about Project Gutenberg's, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.

FINIS